Največji slovenski dnevnik v Zedinjenih državah

Velja za vse leto ... $3.50
Za pol leta $2.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian daily in the United States

Issued every day except Sundays and Legal Holidays.
50,000 Readers

TELEFON: 2876 CORTLANDT. Entered as Second-Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879. TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 60. — ŠTEV. 60. NEW YORK, WEDNESDAY, MARCH 13, 1918. — SREDA, 13. MARCA, 1918. VOLUME XXVI. — LETNIK XXVI.

Rumunska pogodba.

—ooo—

PREDNO JE ŠLA RUMUNSKA V VOJNO, JE STAVILA SVOJE POGOJE. — RUSIJA JI JE OBLJUBILA TRANSILVANIJO, ZAHTEVALA PA JE TUDI BESARABIJO. — PETROGRAD JE PRIVOLIL, POGODBA JE BILA SKLENJENA IN PRIDOBLJENA NOVA ZAVEZNICA. — PO CARJEVEM PADCU PA JE BILA POGODBA PREKLICANA.

—ooo—

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on March 13, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.

London, 12. marca. — Namesto, da bi bila Rusija prisilila Rumunsko v vojno na strani zaveznikov, je razvidno iz tajnih listin, katere je objavila boljševiška vlada, da je dobila zelo ugodne pogoje, predno je privolila, da zgrabi za orožje proti centralnim državam.

To odkritje je obelodanil petrograjski poročevalec "Manchester Guardiana".

Dne 7. avgusta 1914 je Sazonov za Rusijo v svoji noti ponudil Rumunski Transilvanijo in je tudi jamčil zadnje rumunske pridobitve v Dobrudži, ako bi hotela iti v vojno proti Avstriji.

Tedanji rumunski zunanji minister Bratiano je odgovoril, da ponudbe zaradi krunskega sveta ni mogoče sprejeti, da pa je tako zapeljiva, da naj ostane odprta, ker lahko kak dogodek napne odnošaje med Avstrijo in Rumunsko in bi slednja lahk dobila vzrok za akcijo.

Pozneje se je dogodilo, da je Rumunska zahtevala odstop Besarabije v plačilo za njeno nevtralnost. To je imelo za posledico, da se je sklenila v Petrogradu 3. oktobra 1914 pogodba, ki je imela sledeče točke:

— Rusija se diplomatično zaveže, da bo nasprotovala vsakemu poskusu proti neodvisnosti Rumunske.

— Rusija priznava pravico Rumunske da zahteva ozemlje z rumunskim prebivalstvom.

Razdelitev Bukovine bo odločila skupna komisija.

Rumunska lahko zasede ozemlje, za katero se je pogodila, kadar se ji zdi primerno.

Rumunska se zaveže, da bo poiskala pomoč Anglije in Francije.

Rumunska nevtralnost tudi vsebuje, da se vstavi prevoz municije iz Nemčije v Turčijo.

V marcu leta 1915 je rumunski poslanik v Londonu sporočil Sir Edward Greyu, da je Rumunska pripravljena v maju iti v vojno, toda v tem mesecu je tudi zahtevala, da se odstopijo Rumunski Transilvanija, Banat, del Ogrske in Bukovina.

Rusija je smatrala to zahtevo za kršitev pravice nerumunskih narodnosti v Banatu in južnih Karpatih. Rumunska je bila pripravljena predrugačiti vse zahteve razun Banata, toda Petrograd ni mogel sprejeti pogoj.

Pogajanja so se nadaljevala skozi junij, in Rumunska je vsled ruskega umikanja v Poljski in Galiciji stavila še težje pogoje. Dne 8. julija 1915 je ruski poslanik v Parizu Izvolskij sporočil Sazonovu, da mu je minister Delcasse povedal, da je londonski kabinet privolil, da se odstopi Banat.

Rusija je na to zahtevala protekcije za Srbe v Banatu.

Razkrilo se je tudi, da je Rumunska hotela, da se zavezniki zavežejo, da toliko časa vodijo vojno, dokler se niso izpolnili njeni teritorjalni cilji in da jo priznajo na istem stališču kot velike sile.

Rusija pa je zopet odklonila te pogoje: car sam je odgovoril francoskemu predsedniku Poincare-ju, da so pogoji preveliki.

Francija in Anglija sta nato sklenili, da prično prodirati pri Solunu, da rešijo Rumunsko bolgarskega pritiska, ako bi Rumunska stopila v vojno. Rusija je umaknila zahtevo za jamstvo za Srbe v Banatu in sklenjena je bila pogodba, ki je vstregla rumunskim teritorjalnim zahtevam.

Ker pogodba ni vezala zaveznikov, da bi nadaljevali vojno toliko časa, da se dosežejo vsi ti cilji, je Bratiano pretil z odstopom in da bo prepustil vlado prijateljem Nemcev. Toda zavezniki so mu zopet zagotovili, da bo njihova zmaga prinesla isti konec in car je privolil v vse pogoje in sklenjena je bila nova pogodba 19. avgusta 1915, in Rumunska je stopila 28. avgusta v vojno.

Rumunska se je pozneje obrnila na Rusijo za vojaško pomoč in ruski vrhovni poveljnik general Aleksijev je izrazil dvom, da bi bila rumunska kampanja na pravem mestu, kajti ta kampanja bi raztegnila rusko fronto, česar Rusija iz strategičnih ozirov ne more storiti.

Po ruski revoluciji, v kateri je bil car strmoglavljen, je Srbija prosila, da se še enkrat razpravlja o banatskem vprašanju na podlagi miru brez aneksij, toda Petrograd je ostal pri obstoječih pogojih.

V maju lanskega leta je Rumunska protestirala proti politiki petrograjskega sovjeta, ki je pozival k miru — brez aneksij, toda oficjelno se je zagotovilo, da sovjetov program ne veže provizorične vlade.

NAPAD NA PARIZ.

Sto oseb ubitih, devetinsedemdeset ranjenih. — Ameriški vojni tajnik Baker se je skril v klet.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 13, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.

Pariz, Francija, 12. marca. — Zadnjo noč so napadli nemški zrakoplovci Pariz in njihov uspeh je bil: sto oseb ubitih, devetinsedemdeset pa ranjenih v Parizu in predmestjih. Izmed oseb, ki so bile mrtve, jih je šestinšestdeset našlo smrt v veliki paniki in gruči, ki je nastala pri uhodih v pariško podzemsko železnico. Ljudje so drli k uhodom k podzemski železnici, da bi se rešili smrti pred napadalci.

Oni, ki so se ponesrečili pri tem, so bili večjidel otroci in ženske. Bombe so ubile v Parizu devetindvajset oseb, petdest jih pa ranile. V predmestjih Pariza je bilo 5 usmrčenih, devetinvdajset pa ranjenih.

Nemci so izgubili štiri aeroplane. Napada se je udeležilo deset švadronov.

Oficielno poročilo o napadu se glasi:

— Sodeč po prvem poročilu, se je šestdesetim sovražnim zrakoplovom posrečilo priti preko naših črt.

Ko je naša artilerija neprestano izvajala živahen zastorni ogenj ni gotovo število strojev moglo dospeti do svojega cilja.

Kljub temu je bilo pa vrženih precejšnje število bomb na Pariz in njegova predmestja.

Nekaj poslopij je razrušenih. — Med razvalinami je izbruhnil požar.

Izstrelili smo velik stroj modela Gothna, ki je gorel padel na zemljo v oddaljenosti treh milj od Chateau Thierry (45 milj severovzhodno od Pariza). Kapitana, ki se je nahajal na stroju, so vjeli. Vjeli smo tudi posadko, pripadajočo tretjemu švadronu sedme nemške armade.

Francoski protizračni topovi so izstrelili še nek drugi nemški aeroplan, k je padel na zemljo severno od Soissones, (21 milj severno od Chateau Thierry). Vjeli smo tri oseb, med katerimi sta bila dva častnika.

Megla, ki je pokrivala mesto v pondeljek zjutraj, se je zopet spustila nad zemljo zgodaj zvečer. — Megla je bila tako neprodirna, da je bil general prepričan, da Nemci ne morejo vprizoriti zračnega napada. To zaupanje je bilo pa končano ob devetih in deset minut zvečer, ko je bilo dano znamenje, da se bližajo sovražni zrakoplovi. Napad je bil končan kmalo po polnoči.

Pariz, Francija, 12. marca. — Ko je bil včeraj zvečer izdan alarm da se bližajo sovražni zrakoplovi je vojni tajnik Baker konferiral s generalom Taskerjem H. Blissom, načelnikom ameriškega generalnega štaba, v nekem hotelu.

Sirene ognjegacev in grmenje protizračnih topov ni prav nič razburjalo vojnega tajnika Bakerja.

Uprava hotela je pa zaradi večje varnosti Bakerju in njegovim tovarišem nasvetovala, naj se skrijejo v vinsko klet.

V kleti je zatem Mr. Baker nadaljeval konferenco z generalom Blissom. Pozneje je prišel tja tudi generalni major William M. Black.

Ameriški poslanik Francis.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 13, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Washington, D. C., 12. marca. — Ameriški poslanik Francis, ki se nahaja v Vologdi, je poslal kablogram, da ne namerava oditi s svojim štabom bolj na vzhod ter da so poročila, da namerava zapustiti ta kraj, neresnična.

Iz Barbina, Mandžurija, je dospelo več nasprotujočih si poročil glede ameriškega, japonskega in drugih poslaništev v Vologdi. Nekateri pravijo, da nameravajo odpotovati poslaniki v Vladivostok, drugi so pa mnenja, da jih zadržujejo boljševiki.

VEDNO VEČ VOJAKOV.

Stališče predsednika Wilsona. — Važno posvetovanje v Washingtonu. — Razmerje med Japonsko in Sibirijo.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 13, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Washington, D. C., 12. marca. — Ko se je začel pečati predsednik Wilson z vprašanjem japonske vojaške intervencije v Vzhodni Sibiriji, ki je baje namenjena za preprečenje nemških aspiracij na daljnjem vzhodu, je naletel na najnevarnejši problem, kar jih je imela ta dežela v tej vojni.

Kakorhitro je bilo predsednikovo stališče v ožjih vojaških krogih pojasnjeno, in predno je predsednik pojasnil, kaj misli o razmerju med Japonsko in Sibiriji, se je vršila seja med načelnikom ladijskega odbora Hurleyem, generalnim majorjem Marchom in nekaterimi drugimi častniki.

V vojnem departmentu so danes ugotovili, da je izza te konference dospela transportacija čet in municije v Evropo na svoj maksimum.

To je dejanski odgovor na vse govorjenje o potrebi japonske in kitajske intervencije.

V vseh kempah vlada živahno vrvenje. Posledica tega vrvenja bo pošiljanje vojakov v Evropo.

To je tudi v zvezi z oficielnim naznanilom, da se bo povečala po novem draftu armada za 750,000 mož.

Danes se je doznalo, da bo v Evropi do zgodnje spomladi več kot pa 500,000 ameriških vojakov. Torej več kot maksimum, katerega je bil označil vojni tajnik Baker.

Zapuščena ruska mornarica.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 13, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

London, Anglija, 11. marca. — Petrograjski poročevalec lista "Times" brzojavlja, da se celo rusko baltiško brodovje nahaja v finskem glavnem mestu Helsingforsu. Posadka je ladje zapustila na vsaki ladji je ostala samo straža. Dreadnoughti bodo prepeljani v Kronstadt, toda ostalo brodovje bo stalo na Finskem.

Poročevalec tudi pravi, da so mornarji odnesli vse premakljive predmete s križark Aurora in Diana, ki sta zasidrani v Nevi.

BAKER V FRANCIJI.

Ameriški vojni tajnik hoče na vsak način pospešiti pošiljanje potrebščin na francosko bojišče.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 13, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Pariz, Francija, (zakasnelo poročilo), 11. marca. — Newton D. Baker, ameriški vojni tajnik, se je danes sestal z ameriškimi, angleškimi in francoskimi časnikarskimi poročevalci, ter jim rekel:

— V Francijo smo prišli zato da se posvetujemo z generalom Pershingom, da obiščemo ameriške ekspedicijske čete, da nadzorujemo transportne črte in preskrbovalni sistem ter ugotovimo, kje je kako pomanjkanje. Edino le na ta način bo mogoče Ameriki bolj uspešno preskrbovati našo lastno armado ter armade naših zaveznikov.

Vsak obisk v Franciji v tem času je romanje k oltarju pravega junaštva, človek mora biti navdan z velikim navdušenjem, ko vidi slavne poveljnike in armade, katere se že tako dolgo vstavljajo na mejah svobode vsem napadom. V Ameriki kakor tudi v Franciji je vojni tajnik civilist in civilna sila je najvišja.

To je ena karakterizacij civilnih inštitucij, za katerih obstoj se borimo. Civilna moč mora preskrbeti potrebščine iz organiziranih industrialnih virov ter preskrbovati svoje armade. V Ameriki je sedaj prevladujoča misel, misel o vojni. Industrija je organizirana in v zadostni množini producira potrebščine. Vojni materijal se neprestano množi, in velika armada že dovršuje svoje vežbanje, da se bo pridružila četam, ki se že nahajajo tukaj.

Ničesar drugega kot en sam uspeh mora biti, če so sile civilizacij v velikih deželah kot je ta, združene v obrambi življenjskih principov svobode.

Novo mirovno gibanje.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 13, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

London, Anglija, 11. marca. — Kakor piše bernski poročevalec lista Morning Post, pripravljajo nemški časopisi in razni agenti listov na novo politično gibanje.

Poročevalec pravi da se namerava novo mirivno gibanje na podlagi status quo ante na zapadu priznava se pa sedanje stanje na vzhodu.

Dr. Korošec za neodvisnost Jugoslavije

—ooo—

JUGOSLOVANI ZAHTEVAJO OD AVSTRIJE PRAVIC. — ZATIRANI NARODI SO VLOŽILI MANIFEST. — Dr. KOROŠEC JE IZROČIL MANIFEST, KATEREGA JE PODPISALO 30 POSLANCEV. — POSLANCI SO ZAHTEVALI TAKOJŠNJI MIR NA PODLAGI NARODOVE PRAVICE DO SVOJE VLADE. — ZAHTEVALI SO NEODVISNO JUGOSLAVIJO. — AVSTRIJA JE HOTELA TO PRIKRITI, PA JE PO TAJNIH POTIH PRIŠLO V WASHINGTON.

—ooo—

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 13, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Washington, 11. marca. — Oficjelni srbski časnikarski urad je nocoj objavil izvod manifesta, katerega je v avstrijskem državnem zboru predložil dr. Anton Korošec in katerega je podpisalo 30 jugoslovanskih poslancev.

Manifest zahteva takojšnji mir na **podlagi narodove pravice do svoje vlade in da se vstanovi neodvisna jugoslovanska država.**

Ta listina, ki je bila v Avstriji zatrta, je prišla v Washington po "indirektnih potih".

Pričenja se s protestom, ker vlada ni dovolila, da bi bili zastopniki zatiranih narodov dvojne monarhije navzoči na mirovni konferenci v Brest-Litovsku; nadalje obsoja zatiranje Jugoslovanov, katerih so že usmrtili več deset tisoč brez vsakega vzroka.

Manifest pravi dalje, da "so takoimenovane ustave, katere je dala monarhija, ki zagotovlja možnost nadaljnega razvoja narodov, samo — burka. V resnici pa te ustave branijo Nemce in Madžare v njihovem organiziranem zatiranju proletarjatskih narodov".

Ruski položaj.

—ooo—

TROCKI JE POSTAVIL NOVO VLADO. — BOLJŠEVIKI SO PREMAGALI GENERALA SEMENOVA. — KITAJSKA JE SVARILA BOLJŠEVIKE. — AKO PRODIRAJO DALJE, DA POMENI VOJNO STANJE. — JAPONSKA SE ŠE NI ODLOČILA. — POGAJANJA S SIBIRIJO. — DELUJE PREMIŠLJENO.

—ooo—

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on March 13, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.

Petrograd, 12. marca. — Ker so vladni komisarji odpotovali v Moskvo, je bil imenovan posebni petrograjski revolucjonarni odbor sedmih članov z Leonom Trockim kot predsednikom.

Postavljen bo pa še drug odbor, ki bo zastopal sovjet komisarjev, katerega načelnik bo Leninov pristaš Zinovijev.

Nevtralna poslaništva so sklenila ostati v Petrogradu.

London, 11. marca. — O ruskem položaju so danes prišle različne vesti, večinoma iz kitajskih in japonskih virov.

Japonska se še ni odločila, da bi poslala svoje vojaštvo v Sibirijo.

Vodijo se pa pogajanja med japonsko in sibirsko vlado.

Protiboljševiški voditelj v Sibiriji general Smenov se je umaknil v Mandžurijo, ker so bile boljševiške čete v premoči, ker so jim najbrže pomagali Nemci. Kitajski poveljnik je posvaril boljševiškega poveljnika, da bi vpad njegovih čet v Kitajsko pomenilo vojno stanje.

Izjavo, da se Japonska še ni odločila, je podal ministrski predsednik Terauči in je to objavil iz Šangaja nek poročevalec, ki javlja tokijska poročila. Na tozadevno vprašanje v poslanski zbornici je min. predsednik rekel, da bo vlada zelo previdna in premišljena s postopanjem v tem važnem trenutku.

Neka druga vest pa pravi, da je zunanji minister Motono na vprašanje v zbornici izjavil, da Japonska ni prejela od svojih zaveznic nikakega poziva, da bi poslala v Sibirijo svoje čete. Rekel pa je, da se o tem vrše pogajanja.

Voditelji opozicije so se potegovali za to, da se odpošlje ekspedicijo, toda izrazili so tudi bojazen, da bi prisotnost japonskih čet v Sibiriji obrnila Rusijo k Nemčiji, zaradi česar se mora vpoštevati največja previdnost.

Reuterjev poročevalec v Šangaju je v soboto brzojavil, da so boljševiki iz Irkutska brzojavnim potom sporočili kitajskim oblastim v Mandžuriji, da ni njih namen kazati sovražnosti proti Kitajski, temveč da je samo njih namen napasti upornega generala Semenova.

Poročila pravi dalje, da so Kitajci odgovorili, da odnošaji med Kitajsko in Rusijo niso prizadete, ker Kitajska ne more smatrati generala Semeneva za upornika, kaj ti njegove čete po njihovem mnenju zastopajo armado rusk provizorične vlade, katero je Kitajska priznala.

Kozaki so v glavnem mestu provincije Amur Blagoviješčensku aretirali boljševiške voditelje in so razorožili boljševiško garnizijo.

Podrobnosti boja med gen. Semenovom in boljševiško armado prihajajo iz Harbina. Natančnost boljševiškega ognja tekom boja kaže, da so prejšnji nemški vojni ujetniki boljševikom pomagali.

General Semenov je svoje mrtve in ranjence vzel s seboj, ko se je umaknil. Bolniške strežnice in pomožni oddelki bodo nocoj odpotovali iz Harbina. Poroča se, da je generalu Semenovu pošla municija in denar.

Zavezniški zastopniki v Harbinu soglašajo s tem, da položaj v Sibiriji postaja vedno žalostnejši. Vsak načrt za izboljšanje položaja se sprejme z opozicijo ali pa apatijo; 50 odstotkov železniških delavcev je boljševiškega mišljenja, medtem ko je bil ta odstotek pred enim mesecem še neznaten.

Včeraj delavci niso hoteli poslati topov in vlakov generalu Semenovu v pomoč ter so hoteli pokončati vse zaloge. Lojalni kozaki pa so prisilili, da so odpeljali pomožni vlak.

Razni opazovalci so se prepričali, da je zelo razširjena pronemška propaganda; boljševiški govorniki nastopajo med delavci in nikdar ni slišati od njih kake besede za zaveznike.

Ameriški konzul v Harbinu je razdelil 15 tisoč izvodov govorov predsednika Wilsona in ravno toliko število je razdal konzul v Vladivostoku. Vsi soglašajo s tem, da je potrebna zavezniška propaganda.

Nekateri opazovalci so mnenja, da se boljševizem širi zaradi tega, ker se boje Japoncev in ker ne vrjamejo v odkritosrčnost ameriškega prijateljstva. Slišalo se je o izjavah med propagandisti, da je vsak nemški sloj bolj priljubljen kot pa Japonci, in nikakor se ne sme vrjeti, da bi se boljševiki vstavljali nemškemu vplivu.

Nemško prodiranje proti Odesi je zadelo na odločen odpor ob Sloboda-Čnamenka črti.

Tifus se v Petrogradu zelo razširja. Prokletstvo, katero je izrekel nad boljševiki patrijarh ruske cerkve dr. Tihon, je bilo v nedeljo v vseh cerkvah prebrano. Prišla so poročila, da je Avstrija izolirala vse vojne ujetnike, ki so se vrnili, da se ne bi razširila propaganda.

"GLAS NARODA"

(Slovenian Daily.)

(Owned and published by the)

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

(a corporation.)

FRANK SAKSER, President. LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Za celo leto velja list za Ameriko in Canado	$6.50	Za celo leto za mesto New York	$6.00
Za pol leta	2.00	Za pol leta za mesto New York	3.00
Za četrt leta	1.00	Za četrt leta za mesto New York	1.50
		Za inozemstvo za celo leto	6.00

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvzemši nedelj in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Issued every day except Sundays and Holidays
Subscription yearly $3.50.

Advertisement on agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.
Denar naj se blagovoli pošiljati po — Money Order.
Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

Dopisom in pošiljatvam naredite ta naslov:
"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St. New York City.

Telefon: 2876 Cortlandt.

Nemčijo vznemirja Skandinavska.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on March 13, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.

Male škandinavske dežele delajo Nemčiji zopet preglavice.

Grof Reventlow, kateremu se lahko zaupa, da bo vedno zasledil sovražnika "Vaterlanda" tajnega ali odkritega, zunanjega ali domačega, je ravnokar razkril njih nenevtralno postopanje ter pomanjkanje simpatij do — Prusije...

Njegove obdolžbe pa so tako slične onim, katere so dvignili drugod v Nemčiji, da si lahko mislimo, da izvirajo vse te obdolžbe, naslovljene na škandinavske narode, od — vlade in da jih objavljajo pod inspiracijo slednje.

Z mogočo izjemo Norveške je bilo razpoloženje med zavezniki, da nima Nemčija nobenega vzroka za pritožbe proti akciji svojih severnih sosedov. — Danska, ki je izgubila več kot polovico svojega ozemlja vsled pruske ekspanzije ter se nahaja še vedno pred žrelom pruskih topov, je bila gotovo pokorna dovolj.

Norveška je dejanski demonstrirala proti razdejanju svojih ladij od strani nemških podmorskih čolnov in morjenju njenih mornarjev.

Več norveških časopisov je šlo celo tako daleč, da je omalovaževalo slavljene uspehe pruskega militarizma v Rusiji.

En list — "Orebladet" — je odgovoril na izjavo, da se smatra Nemčija za upravičeno potapljati nevtralne ladje izven ogroženega pasu "radi nevtralnega dejanja izročitve ladij v roke zaveznikov", da je dala v rusko-japonski vojni Nemčija sama veliko število ladij Rusiji na razpolago in da je nemški cesar osebno naročil nemškim ladjam, naj dobavljajo ruskemu brodovju premog.

Taka ugotovila lahko konstruirajo v Nemčiji kot — razžaljenje veličanstva...

Prav gotovo pa bi se Nemčija ne smela pritoževati radi Švedske.

Vse, kar so čuli zavezniki, znači, da sta si ti dve deželi v vsem pomagali druga drugi. Grof Luxburg, ki se bo kmalu vrnil v svojo domačo deželo, bo brez dvoma pričal o tem.

V času, ko je nemško časopisje tako strogo grajalo severne sosede, je poslal kajzer švedskemu kralju brzojavko, v kateri se je glasilo:

— Stare vezi vežejo prijateljstvo med Švedsko in Nemčijo, in švedsko človekoljubno delo v prilog nemškim vojnim jetnikom si je pridobilo večno hvaležnost Nemčije. —

Resnični vzrok nemške jeze je očividen, če se vzame vpoštev opozicijo škandinavskih dežel proti nemškemu ropanju severnega ozemlja.

Nemška zastava plapola nad javnimi poslopji Alland otočja, ki je tako bistveno potrebno za varnost Stockholma in švedske obali ter se že čuje, da namerava Nemčija izpremeniti te otoke v drugi — Helgoland, s katerim si bo zagotovila svojo kontrolo nad iztočnim Baltikom in Botniškem in Finskim zalivom.

Postopanje Nemčije s Finsko kaže, da hoče ona oropati Švedsko vsakega deleža pri ozemlju Finske ter ustanoviti tam nemško kraljestvo s kajzerjevim sinom Oskarjem kot vladarjem.

Male severne države, ki so združene v škandinavsko ligo v medsebojno zavarovanje, nasprotujejo tej inaziji svojih pravic od strani Nemčije.

Švedska prav posebno protestira proti nasilni okupaciji Alland otočja ter ne kaže nikakega veselja pri tem, da bo imela za soseda nemško kraljestvo, kateremu bo vladal hohenzollernski princ.

Ali je vsled tega čudno, da je Prusija ogorčena vspričo te čudne nehvaležnosti in pomanjkanja pravilnega cenjenja njih naporov, da naj bodo deležni blagrov "kulture" — vsi severni narodi?

Na znanje.

Položaj je tak, da ne moremo sedaj nič več pošiljati denarja vojnim ujetnikom in beguncem.

Po novi postavi zamore z malimi zneski podpirati avstrijske, nemške, bolgarske in turške vojne ujetnike, begunce in poganike le tak človek, ki je ameriški državljan, in mora v to svrho dobiti dovoljenje od War Trade Board iz Washingtona. Tvrdka FRANK SAKSER.

Dopisi

Sagamore, Pa.

Namenil sem se napisati par vrstic, kako se nam godi v tukajšnji okolici.

Kar se dela tiče, nam gre še dosti dobro; delamo skozi celo zimo vsak dan. Zaslužek je kakor povsod, eni dobro, drugi slabše, tako da še dosti dobro izhajamo. Premog kopljemo na kompanijski šiht; "earter"-jem se plača za 8 ur $5.45, "scraper"-jem pa $5.00. "Scraper" je stroj, katerega goni stisnjen zrak, kar je pa premogarjem znano. Delo se bolj težko dobi, ker je vedno dovolj delavcev. Premogarji smo organizovani, imamo dve lokalni uniji, spadajoči k United Mine Workers of America. Tukaj nas je nekoliko samcev, ki se imamo prav dobro in tudi še dosti dobro delamo. Premog je visok okoli sedem čevljev, dobi se pa tudi štiri in pol, pa sedaj zelo malo. Vozove nam vozijo mule. Rovi so brez kamenja (slate). Tu se nahajajo velike zaloge premoga, katerega prav pridno pošiljamo na dan; po štiri lokomotive odvažajo premog po tukajšnji dolini, ker naselbina se nahaja med hribi strednje velikosti. Po dolini se pretaka majhen potok, na kojega drugi strani se nahajata "boilerhouse" in "dippel" na tri "dump"-e ter dve vagi vozove vagajo, ko mimo gredo s premogom; da gre delo bolj hitro naprej, delajo na "dipplu" 9 ur, včasih tudi 10. Mislim, da malokje spravljajo s tako malim trudom in ceno premog na površje, kakor tukaj, zato pa je Buffalo & Susquehanna Coal & Coke Company poskrbela, da je vedno dovolj praznih "flats"-ov.

Rojakom ne svetujem sem hoditi za delom; kdor pride, mu najrajše povedo, zakaj na dela na prejšnjem kraju.

Naj za enkrat zadostuje, pa se o priliki še oglasim. Pozdrav!

Vrhničan.

Primrose, Pa.

V februarju smo celi mesec delali nekaj nad 40 ur, ker nismo imeli železniških voz. Prosti čas smo porabili v različne svrhe, malo z igranjem, kakor tudi pri kozarcu dobre californijske kapljice, največ pa s čitanjem časopisov.

V zadnjem času se je veliko pečlarjev odzvalo z dopisi. Ne bil bi nikoli vrjel, da je naša pečlarska organizacija tako daleč razširjena po Združenih državah. Marsikdo bi rad vedel, kaj je vzrok, da je ni naselbine brez pečlarjev. Vzrokov je več. Prvič je pomanjkanje nežnega spola, ki živi navadno le v mestu, pečlar pa nima časa potikati se po mestu. Drugi vzrok je ta, ker pečlar ne mara iti iti drugam na hrano in stanovanje zaradi različnih družinskih zaprek. Tretjič, pečlar udobno živi s tisto svoto, ki bi jo moral gospodinji plačati in vrhu tega je pečlar sam svoj gospod. Kar se pa tiče kuhinjskih reči, smo strokovnjaki, ker nekateri izmed nas smo kuhali in stregli c. in kr. oficirjem v Avstriji. Žgancev zelo malo jemo tukajšnji pečlarji, pač pa praženo meso z različnimi omakami in kranjske klobase z zeljem. Te stvari bolje diše kot žganci. Primeri se tudi, da se ga kateri izmed nas pošteno nasrka in ako bi kateri izmed nas imel boljšo polovico, sem prepričan, da bi nas osnažile brez vsake krtače.

Pred kratkim sem čital v Glasu Naroda dopis clevelandske rože, ki kritizira nas pečlarje. Le brez skrbi bodite, noben izmed nas tukajšnjih pečlarjev je ne bo vtrgal, pa četudi je vrnica.

Pozdravljam vse čitatelje in čitateljice Glasa Naroda, newyorško kuharico ter vse dopisnikarje in pečlarje po Združenih državah.

Pečlar.

Martin, Pa.

Že dolgo časa ni bilo od tukaj nobenega dopisa, čeravno nas je mnogo Slovencev. Delamo še precej dobro, skoro vsak dan in tudi prilično zaslužimo, toda zaradi velike draginje nam ni mnogo pomagano. Vendar je bolje kot v starem kraju, kjer so nas preganjali kot pse po cesti. Tukaj se vsaj svobodno gibljemo.

Evropski položaj pridno zasledujem in vidim, kako barbarski Nemec krši človeške pravice in mori ter požiga kot brezverski Turek. Toda še vedno se najdejo nekateri med našimi rojaki, ki drže z mačehо Avstrijo.

Predpust je naglo minil, tako da si ni nikdo naložil zakonskega jarma, četudi imamo tri dekleta. Ne vem, zakaj se jih naši fantje tako ogibljejo. Korajžo, fantje!

Opazovalec.

Hostetter, Pa.

Dolgo že ni bilo čitati nikakega dopisa iz naše naselbine. Žal, da se naši rojaki tako malo zanimajo za čitanje, ki je vendar najboljše razvedrilo v prostem času. Najbolj me zanimajo dopisi, posebno, ako piše kak slovenski vojak v službi Strica Sama.

Omeniti hočem nekoliko tukajšnje razmere. Dela se bolj slabo; komaj po tri ali štiri dni v tednu. Draginja je velika, zaslužek pa majhen, tako da je komaj za sproti; le včasih si človek more privoščiti kozarec ječmenovca.

Slovencev nas je precej. Na društvenem polju dobro napredujemo.

Zdaj je postni čas in ni posebnih novic; bom pa po Veliki noči kaj več poročala, posebno če bo kdo stopil v zakonski stan.

Pozdrav vsem rojakom rojakinjam širom Združenih držav.

Naročnica.

Wellsburg, W. Va.

Od vseh krajev berem dopise, samo iz naše naselbine se nikdo ne oglasi. Tukaj nas je le malo Slovencev, skupaj samo 5 družin in vsaka ima svojo hišo. Mesto je majhno, ima 3 šole in več cerkva. Ena je tudi katoliška, kamor pošiljamo svojo mladino.

Živim na farmi, ki je eno miljo od mesta in sem jo pred štirimi leti kupil. Na farmi je dandanes najlepše življenje, kajti sam vse pridelaš in ti ni treba vsega kupiti. Zato pa bi tudi svetoval Slovencem, da gredo na farme, kjer ni stavke, ne bossov in je vsak sam svoj gospodar.

Čuje se, da Stric Sam pošilja slovenske fante od vojakov. Ako katerega veseli iti na farmo in je vajen kmetskega dela ter zna ravnati s konji, lahko pri meni dobi stalno delo, kajti imam farmo in premog, tako da je delo poleti in pozimi.

To zimo me je pa še obiskala in še šest mesecev ne bom mogel nič delati. Vedno željno pričakujem, da pride pismonoša in prinese vsaj ta priljubljeni list "Glas Naroda", katerega vedno z velikim veseljem prebiram.

Naša država je suha in pijemo samo mleko. Ako katerega pa le preveč muči žeja, pa mora iti čez reber v Ohio, katera država je le 3 milje oddaljena od nas. Tam za žejne bog vedno roko ven moli.

Pozdravljam vse čitatelje tega lista, posebno pa farmerce in newyorško kuharico.

Martin Rihel,
R. D. 3, Box 50, Wellsburg, W. Va.

Brewster, Ohio.

Prav veliko nimam poročati. Delavske razmere so dobre, kajti delamo vsak dan in še ob praznikih nimamo požitka. Kadar je pa človek le preveč truden, pa ostane doma. Tukaj sta dve tovarni za lokomotive in obratujeti s polno paro. Slovenskih družin je sedem in deset fantov ter imamo eno društvo.

Skoro bi bil pozabil omeniti, da je predpustom stopil v zakonski jarem Jim Miglič z gdč. Angelo Arko, ki je komaj dovršila 15 let. Doma je iz Ribnice. Na ženitovanju smo se zelo dobro imeli, ker so dekleta plesala, kot bi jih nesel veter; posebno dekleta iz Akrona so se odlikovale. Novemu paru želim obilo sreče.

John C. Hrovat.

Z angleško armado.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on March 14, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

London, Anglija, 11. marca. — Tekom noči so avstralske čete izvedle uspešne naskoke na sovražne postojanke severovzhodno od Messines. Mnogo Nemcev je bilo ubitih, nekaj pa ujetih.

Naše izgube so bile majhne.

Artilerija je bila zelo aktivna na obeh straneh jugovzhodno od Armentieres ter vzhodno in severovzhodno od Ypresa.

V petek so naši letalci uničili tri sovražne balone. V zračnih bojih je bilo uničenih pet nemških teroplanov, 7 pa jih je bilo poškodovanih, enega pa je spravila na tla pehota.

Pogrešamo štiri naše aeroplane.

Več kot 400 bomb je bilo vrženih na železniške postaje v Menin, Roulers, Ledeghem in Solesmes.

Metalec bomb v Mozuferpur.

DETEKTIVSKA POVEST.

Pred nekaj leti je v Mozuferpur, v Iztočni Indiji, nek metalec bomb ubil dve beli ženski, — neko Mrs. Kennedy in njeno hčerko — ter težko poškodoval večje število drugih nedolžnih ljudi. Na licu mesta je nastala panika in dočim se je mrtve in poškodovane odnošalo proč, je veliko navzočim osebam zmanjkalo vrednostnih predmetov, katere so nosili pri sebi. Krajevna policija je skušala priti započetnikom tega zločina na sled, a je bila s svojimi napori brezuspešna. Dogodek pa je povzročil med prebivalci veliko ogorčenost ter se ga je vsled tega sporočilo governerju dotičnega okraja. V dotičnem času je bilo več poskušenih ustaj od strani domačinov in angleške oblasti so se bale, da bi ne bil morda to kak uvod k splošni akciji te vrste. Vsled tega so posvetile zadevi prav posebno pozornost.

Metanje bomb ni tako običajno v Indiji kot je v Rusiji, a take zločine se je že večkrat poskusilo v preteklosti in policija je imela seznam domačinov, ki bi mogli biti zapleteni v slično zaroto. Glavno vprašanje pa je bilo, če je ta dogodek signal za kako ustajo. Par mesecev preje se je koeke kruha delilo po celi tej sekciji kot signal ustaje proti angleški vladi. Glavne voditelje pa se je takrat prijelo ter zatrlo ustajo v njenem početku.

Potem ko se je odločila za mnenje, da je bil zločin le navaden umazan umor, s poskusom, da se oropa žrtve, je šla policija na delo, da pojasni skrivnost. Pri rešitvi te skrivnosti pa je igral glavno ulogo zelo star indijski detektivski trik. Ta trik je deloval na naslednji način: — Osumljenca se stavi v krog številnih drugih oseb in neki domači inšpektor mrmra nekaj nerazumljivih besed nad staro, štirioglato rupijo (indijski denar). Ko je na ta način uplivel na praznoverje navzočih, vroči inšpektor vsakemu pest riža ter jim da povelje, naj ga požro tako hitro kot mogoče. Krivec ni v stanu požreti ta riž in prenehanje toka slin, ki bi morale izvrševati svoj naravi posel, se smatra za zadosten vzrok za aretacijo.

Dvema domačima policistoma ki sta bila znana radi njih prebisanosti pri razkrivanju zločincev na ta način, se je dalo nalogo najti človeka, ki je vrgel bombo ter s tem povzročil smrt dveh angleških žensk. Obema se je dalo seznam osumljencev, — torej mož ki so imeli za seboj kriminalne rekorde. Eden teh je bil mlad Indijec, Kurdiram Bos po imenu, ki je bil izginil iz svojih običajnih bivališč po dogodku v Mozuferpur. Ena izmed teh težkoč za angleške oblasti pri zasledovanju zločincev je dejstvo, da so si domačini Indije, nalik onim Kitajske, zelo slični. Indijskim, to je domačim detektivom, pa se ne stavlja na pot nikaka taka težkoča. Za take domače detektive nista niti dva domačina popolnoma slična drug drugemu. Vedno je najti in opaziti kake značilne poteze pri posamezniku, vsled katerih se določno razlikuje dotični od vseh ostalih.

Oba policista sta se lotila dolgotrajnega in težavnega lova. Šla sta od ene železniške postaje do druge, iz ene vasi v drugo. Njija vstrajnost pa je bila neizčrpljiva. Celi čas sveta, — tako sta mirno izjavljala, — jima je bil na razpolago. Lov je trajal veliko tednov polnih naporov. Večina belih mož bi opustila vsako nadaljno zasledovanje kot brezkoristno, a ta dva Orijentalca nista niti v najmanjši meri izgubila poguma. Šla sta naprej v trdnem prepričanju, da bo gotovo prišel čas, ko se bosta sestala s človekom, za katerim sta vprizorila lov.

Nekega vročega dne julija meseca sta prišla skozi skupino domačinov, ki je sedela na neki železniški postaji. Sredi te skupine pa se je nahajal Kurdiram Bos, katerega sta bila iskala skozi tako dolgo časa. Temnopolta detektiva nista pokazala nikakega neprimernega razburjenja. Šla sta brez odmora naprej in glavni uradnik med njima, Ali Hudan, je imel svoje oči stalno vprte v osumljenega. V svoje veliko zadovoljstvo sta oba detektiva opazila, da so možje na postaji ravno zavživali običajni obed, obstoječ iz riža. Vsi predpogoji bi ne mogli biti bolj ugodni kot ravno takrat, kajti tradicijonalno preiskušnjo bi se lahko vprizorilo brez vsakih uvodnih priprav. Vse navzoče bi se lahko presenetilo in rezultat bi se sprejelo kot neovrgljiv dokaz. Vsi v skupini, razven enega, pa so brez vsake bojazni videli prihod obeh tujcev.

Ta eden pa je bil Kurdiram Bos: Opazilo se je, da mu je slina prenehala teči. Nenadni prihod policistov ga je napolnil z velikim strahom. Delal se je sicer brezbrižnega, a kljub svojemu zunanjemu miru ni bil v stanu nadaljevati s svojim obedom. Ali Hudan ga je ogovoril s prijaznimi besedami in dočim je bil navidezno pomirjen, vendar ni bilo mogoče spraviti iz sveta dokaze krivde. ki je obstajala v tem, da je osumljeni prenehal z obedom. Vsi drugi so nadaljevali z zavživanjem riža, a ko se je osumljenega pozvalo, naj tudi on nadaljuje z obedom, ni mogel tega storiti.

— Kako dolgo je, kar ste bili zadnjikrat v Mozuferpur? — je vprašal Ali Hudan.

— Nevem, — je odvrnil vprašani v svojem domačem jeziku. — Nisem si svest, če sem bil sploh kedaj tam.

Usmev je zaigral na licu Ali Hudana, ki je bilo drugače nepremično in kot sklesano iz kamena. Ni se brigal za odgovor ter nadaljeval s tem, da je stavil nadaljno vprašanje.

— Rad bi izvedel od vas, kje ste dobili bombo, — je rekel zelo sladko in prikupno.

Mož ni dal nobenega odgovora temveč mesto tega segel za svojo srajco ter potegnil izza nje revolver, s katerim se je hotel ustreliti. Predno pa je mogel storiti to, se ga je premagalo, aretiralo ter odvedlo na varno.

Jugoslovanska Katol. Jednota

Ustanovljena leta 1898 — Inkorporirana leta 1900.

Glavni urad v ELY, MINN.

GLAVNI URADNIKI:
Predsednik: MIHAEL ROVANŠEK, Bx 251, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, Ohio.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrtnin: LOUIS COSTELLO Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:
Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., N. E. Pittsburgh, Pa.

NADZORNIKI:
JOHN GOUŽE, Ely, Minn.
ANTHONY MOTZ. 9641 Ave. "M" So. Chicago, Ill.
IVAN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

POROTNINI:
GREGOR J. PORENTA, Box 176, Black Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, Ely, Minn., Box 480.
JOHN RUPNIK, S. R. Box 24, Export, Pa.

PRAVNI ODBOR:
JOSEPH PLAUTZ, Jr., 432 — 7th St., Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 624 — 2nd Ave., W. Duluth, Minn.
MATT. POGORELC, 7 W. Madison St., Room 605, Chicago, Ill.

ZDRUŽEVALNI ODBOR:
RUDOLF PERDAN, 6024 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio.
FRANK ŠKRABEC, Stk. Yds. Station RFD, Box 17. Denver, Colo.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi denarne pošiljatve, naj se pošljejo na glavnega tajnika Jednote, vse pritožbe pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne bode oziralo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

Vojna poročila.

True translation filed with the postmaster at New York, N. Y. on March 13, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Rim, Italija, 11. marca. — Od Štilfskega prelaza do Gardskega jezera je bilo živahno artilerijsko streljanje. Sovražne čete so bile prepodene v dolini Veroegliano vzhodno od Adamello in v okolici Tonale. Od Gardskega jezera pa do Pijave so bili bolj živahni boji na Asiago planoti in na levem bregu Brente. Južno od Nago so bile sovražne čete pognane v beg.

Ob Pijavi je bilo živahno artilerijsko streljanje. Na bregu reke so naše strojne puške nasproti Zensona streljale na sovražne oddelke. Naše baterije so s pomočjo zrakoplovnega opazovanja razstrelile neko sovražno baterijo in so obstreljevale sovražnika vzhodno od Salettuol ter so potopile sovražne plave in čolne nasproti Fagaro.

V nedeljo so naši letalci bombardirali sovražna letališča. Ponoči pa je pet naših letalcev bombardiralo sovražno taborišče; vrženih je bilo skupno 7 ton bomb. Navzlic hudemu sovražnemu ognju so se vsi naši aeroplani nepoškodovani vrnili. Na levem bregu Pijave so angleški letalci spravili na tla dva sovražna aeroplana.

Pariz, Francija, 11. marca. — Bili so vroči artilerijski boji pri La Pompelle in v okolici Avoncourta. V Lotaringiji smo odbili močan napad v okolici Moncel. Sovražnik je imel težke izgube in je padlo v naše roke 10 ujetnikov, med njimi en častnik.

Na ostali fronti je bila noč mirna.

Dr. B. F. MULLIN
Zdravnik-špecijalist za Slovence.
411-4th Ave., Pittsburgh, Pa.
(nasproti pošte.)

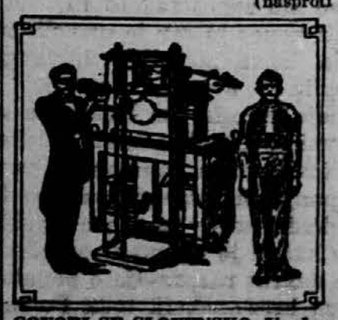

Najstarejši špecijalist v Pittsburghu, ki deluje že 38 let kot zdravnik. Ozdravil je dosedaj na tisoče in tisoče oseb, pa tako more tudi vas. Rabi najboljše zdravila iz Evrope, Amerike in ostalih delov sveta. Zdravi vse bolezni moških in ženskih uspešno in hitro. Električni pregled s X-žarki, s katerimi vidi vaše telo kot na dlanu. Pridite k temu staremu izkušenemu zdravniku — on vas bo gotovo ozdravil. NIZKE CENE, ZNANSTVENA PREISKAVA ZASTONJ.

GOVORI SE SLOVENSKO. Uradne ure so: od 9. zjutraj do 7. zvečer. Ob nedeljah samo od 10. do 2. ure popoldne.

Pri meni se zdravi veliko število Slovencev in Slovenk. Ozdravim vsako bolezen, ki je prevzamem za zdraviti.

Pogovor z Leonom Trockijem.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 13, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.

Bilo je kratkega petrograjskega decembrskega dne, nekako mesec potem, ko so se boljševiki polastili vlade, ko sem stopil skozi množico vojakov, ki stražijo Smolny zavod, in prišel sem k Leonu Trockiju, alias Braunsteinu, boljševiškemu ministru za zunanje zadeve ter desni roki Lenina, recte Uljanova, ekonoma in stratega ruskega socijalizma. Našel sem širokoplečega moža srednje velikosti, a izrazitega lica, kojega močna, a robata brada je kazala odločnost in trdno voljo.

Potem ko sem mu povedal, da se bolj zanimam za njegov ekonomski program kot pa za mirovni, sem vprašal: — Ali je namen vaše stranke razlastiti lastnike industrijalnih naprav v Rusiji?

— Ne, — je odvrnil. — Nismo še pripravljeni, da bi prevzeli vso industrijo. To bo prišlo s časom, a nihče ne more reči, kako hitro. Za sedaj hočemo iz dohodkov tvornic plačati lastnikom 5 do 6 odstotkov na leto za njih direktno vloženi kapital. Sedaj hočemo bolj kontrolo kot pa posest industrije.

— Kaj mislite s "kontrolo"?

— Pod kontrolo razumem, da gledamo na to, da se tvornice ne vodi s stališča privatnega dobička, temveč s stališča socijalnega blagostanja v demokratičnem smislu. Tako ne bomo naprimer dovolili kapitalistu zapreti svojo tvornico v namenu, da izstrada svoje delavce v pokorščino ali ker mu tvornica ne prinaša dosti dobička. Če proizvaja tvornica ekonomski potreben predmet, mora tvornica obratovati. Če bi jo kapitalist sploh pustil, bi jo sploh izgubil, kajti na čelo tvornice bi se postavilo svet ravnateljev, izvoljen od delavcev.

"Kontrola" vsebuje nadalje to, da bodo vse knjige in korespondenca podjetja odprta javnosti, vsled česar ne bo od sedaj naprej nikakih industrijalnih tajnosti. Če zasledi kako podjetje kak boljši proces ali način proizvajanja, se bo ta proces sporočilo vsem drugim podjetjem iste stroke industrije, vsled česar bo javnost takoj spoznala skrajni možni hasen iz dotične iznajdbe.

Sedaj pa je skrito vse to pred drugimi podjetji na ukaz dobičkaželjnega motiva in skozi leta je mogoče dotični predmet nepotrebno zelo redek ter drag za uporabljajoče občinstvo.

"Kontrola" pomeni tudi, da se osnovne zahteve, omejene glede količine, kot premog, petrolej, železo in jeklo, porazdeli med različna podjetja, ki zahtevajo te surovine z ozirom na javno korist. Glede omejene zaloge produkcijskega materijala naj bi imela podjetja, ki producirajo luksurijozne predmete, manj pravic, kot pa podjetja, ki proizvajajo življenske potrebščine.

— Ne smete me napačno razumeti, — je dostavil, — kajti mi nismo nikaki asketi. Luksurijozne predmete naj se proizvaja tudi, če je dosti kuriva in materijala za vse ostale tvornice.

— Na kaki podlagi boste porazdelili omejeno zalogo produkcijskih sredstev med industrije, ki bodo zahtevale ta sredstva?

— Ne kot sedaj, ko skuša en kapitalist prekositi drugega, temveč na temelju skrbno in popolno zbrane statistike.

— Ali bodo komiteji delavcev ali izvoljeni upravitelji tvornic po njih lastni previdnosti vodili podjetja?

— Ne, podrejeni bodo načrtu, ki ga bo sestavil krajevni sovjet delegatov delavcev.

— Ali bo tak sovjet prost, da sprejme politiko kot se mu jo ljubi?

— Ne, prosti delavni krog bo omejen vsled regulacij, uveljavljenih za vsak razred industrije od strani svetov ali uradov centralne vlade.

— V pogovoru s princem Krapotkinom prejšnji teden, — sem rekel, — je zahteval, naj bo vsako središče avtonomno z ozirom na industrije, ki se nahajajo v njega mejah. Tako naj bo naprimer mesto Moskva lastnik in gospodar vseh predilnic in drugih podjetij, ki se nahajajo v mestu in okolici. Kaj si mislite o tem?

— Krapotkinov komunizem, — je odvrnil Trocki ter se sklonil nekoliko naprej, — bi bil uspešen v preprosti družbi, temelječi na poljedelstvu in domači industriji, vendar pa ni primeren za stanje stvari v moderni industrijalni družbi. Premog iz nižine Dunaja gre preko cele Rusije ter je neobhodno potreben za vse vrste industrije. Ali ne vidite sedaj, da bi mogli ljudje onega distrikta storiti kar bi hotali s temi premogovniki ter lahko odrezali od premoga tudi celo ostalo Rusijo, če bi se jim zdelo tako? Vsa neodvisnost vsakega okraja bi imela za posledico neskončne spore in težkoče v družbi, ki je dospela do stanja krajevne špecijalizacije industrije. Tako stanje bi lahko celo dovedlo do državljanske vojne. Krapotkin ima v mislih Rusijo, kot je bila pred šestdesetimi leti, Rusijo svoje mladosti.

— Ali predlagate, da bi se dobičke podjetja porazdelilo med delavce dotičnega podjetja?

— Ne, deljenje dobičkov je buržuazijski pojem. Delavcem v kaki tvornici se bo plačalo primerne plače. Vsi dobički, katerih se ne bo plačalo lastnikom, pa pridejo v last družbe.

— V roke krajevne občine ali centralne vlade?

— Razdelilo se jih bo med oba zastopstva sorazmerno z njih potrebami.

— Kaj se bo delilo, vsako stvar, ki bo šla preko tekočih stroškov? Ali pa se bo kaj pustilo na stran za poslabšanje izdelovalnega materijala, tako da bo denar na razpolago, če je dotično podjetje izrabljeno?

— O, seveda, le čisti dobiček bo, katerega se bo razdelilo.

— Potom vstrajanja pri tem principu lahko vzdržite obstoječi industrijalni ustroj. V nekaterih panogah pa, — recimo pri motornih kolesih ali traktorjih, — je treba novih tvornic, da se zadosti širšim potrebam občinstva. Odkod bo prišel denar, s katerim se bo gradilo nove tvornice?

— Svojim kapitalistom, katerim dovoljujemo dividendo petih ali šestih procentov, lahko naložimo obveznost, da zopet investira v kako industrijo del, — recimo 25 odstotkov, — tega, kar dobivajo.

— Če boste držali v Rusiji kapitaliste pri petih ali šestih odstotkih, doči mlahko dobijo v drugih deželah dvakrat ali trikrat toliko, ali ne bo Rusija oropana kapitala?

— Ne bo jim dovoljeno premestiti njih kapital iz Rusije po njih lastni volji, — je rekel Trocki značilno.

— Razventega, — je nadaljeval, — ali si mislite, da bo kapitalistična kontrola ostala vsepovsod, razven v Rusiji? V vseh vojskujočih se evropskih deželah pričakujem po končani vojni socijalno revolucijo. Dokler ostanejo vojaki v zakopih, mislijo le malo, razven na njih neposredni problem, — ubiti nasprotnika, da ga ta prej ne ubije. Kakorhitro pa bodo prišli vojaki domov ter našli svoje družine razkropljene in svoje domove mogoče opustošene, industrije uničene in davke petkrat večje kot preje, bodo pričeli razmišljati, kako se je prineslo nanje to velikansko nesrečo. Dovzetni bodo za dokaz, da so kapitalisti ter skupine kapitalistov za izrabo tujih tržišč in kolonijalnih ozemelj, nadalje imperijalizem, tajna diplomacija in tekmovanje v obroževanju, pospešeno po izdelovalcih municije, povzročilo sedanjo vojno. Kakorhitro bodo spoznali, da je kapitalistični razred odgovoren za to strašno nesrečo, prizadeto človeštvu, bodo vstali ter mu izvili kontrolo iz rok. Proletarska Rusija seveda ne more priti zelo daleč pri realizaciji svojih ciljev, če ostane celi ostali svet pod kapitalističnim režimom. To pa se ne bo zgodilio.

— Kjerkoli hodim po Rusiji, najdem znižanje od 40 do 50 odstotkov pri produktivnosti tvorniških delavcev. Ali ne obstaja nevarnost, da bo zmanjkalo izdelanega blaga, če bodo delavci v vsaki tvornici sledili svojim lastnim nagibom?

— Sedanja nižja produktivnost je naravna reakcija proti izrabljanju delavcev pod starim režimom. S časom se bo to premagalo s standardi uspešnosti, katere se bo sprejelo od strani vsake strokovne unije in z izločenjem od vseh prednosti članstva za take delavce, ki se ne bodo hoteli ali se ne bodo mogli dvigniti do takega standarda. Razventega se bo kolektivistična produkcija v veliki meri poslužila Taylor-sistema znanstvenega obratnega vodstva. Ta sistem ni bil priljubljen med proletarijatom, kajti vsled načina kot se ta sistem uporablja sedaj, se veča le dobičke kapitalistov, dočim je sistem majhne prednosti za delavce in občinstvo. Če bi prišla vsa ekonomija napora, ki se ga doseže tem potom, v dobro družbi kot celoti, se bo sistem rade volje in splošno sprejelo ter kot nepotrebno bi se opustilo prerano delo, podaljšano delo in prekurno delo.

To so ideje voditelja in te ideje sem predložil različnim ruskim ekonomom. Vsi ti so soglašali v tem, da je ruski delavec preveč ignoranten in kratkoviden, da bi se hotel podvreči zdravim ekonomskim principijem, katere imajo morda njih voditelji. V zavesti, da so mojstri industrijalne lastnine, se delavci ne bodo hoteli podvreči neizogibno potrebni disciplini ter ne bodo sledili svetu tehnično izurjenih mož. Vsled tega bodo "pojedli kapital" in še predno bodo tvornice dolgo časa v njih rokah, bo nemogoče vzdržati jih v obratovanju.

Slovenske novice.

Hibbing, Minn.

V petek 1. marca se je vršil v mestni dvorani javen shod bivših avstrijskih podanikov, živečih sedaj v tem mestu. Shoda so se vdeležili Slovenci, Hrvati, Srbi in Poljaki. Predsedoval je Johi Strivič. Na shodu je bila izražena lojalnost slovanskih narodov napram Združenim državam. Glavni govornik je bil Slovenec dr. Bogumil Vošnjak, bivši profesor prava na zagrebškem vseučilišču. Med drugim je izjavil, da mi, ki smo prišli v to deželo, da tu živimo, moramo stati na strani našega predsednika, da tako napravimo svet varen za demokracijo. Združene države da se ne bojujejo proti nemškemu narodu, ampak proti nemškemu militarizmu, in ravno radi tega da so Združene države tudi proti Avstriji. Pravdnik Robert Stratton je imel govor v angleškem jeziku. Med drugimi so nastopili tudi Rudolf Trošt, R. Poznavšek iz Hibbinga in Math. Banchervich iz Duluth, ki nabira prostovoljce za poljsko legijo, ki jo mislijo Združene države poslati v Evropo. V legiji pa ne bodo samo Poljaki, ampak zastopane bodo vse slovanske narodnosti.

Calumet, Mich.

Josip Vidmar iz Raymbaultown je bil prepeljan v sanitarium blizu Houghtona. Njegovo zdravstveno stanje je nevarno.

V torek 5. marca je odpotovalo 9 calumetskih mladeničev v Camp Green, Ga. Med njimi sta bila dva slovenska fanta: Josip Špehar in Josip Jadrič, ki je bil vodnik partije. V prihodnji partiji, ki bo v kratkem odposlana v Camp Custer, so zopet 3 Slovenci: Josip Butala, Josip Kombič in Mat. B. Vertin. Vertin bo že drugič napravil to pot; prvikrat je bil radi rahlega zdravja poslan domov.

Vile Rojenice so napravile svoj prvi obisk pri Josipu in Katarini Likovič na Swedetownu; s seboj so prineslo krepko prvorojenko, ki je pri krstu v slovenski cerkvi prejela ime Eleonora Katarina.

Oženite se

Pošljite nam samo **EN DOLAR** in poslali vam bomo popolu Ženitvanzki katalog z natančnim opisom, SLIKAMI, imeni in naslovi mnogih dzklet in nekoliko odov, ki iščejo dobrega in poštenega moža. Lahko sami pišete in sklenete srečen zakon. Mi smo zmožni storiti pošteno in dovoljeno posredovanje, zato ne štedite dolarja, ki je posredi med vami! in ZAKONSKO SREČO.

Pišite še danes na:

RELIANCE F. CLUB

Box 376 Los Angeles, Cal.

SLOVENSKO-HRVATSKA

Restavracija

A. ZUPANČIČ, lastnik,

priporoča tukajšnjim rojakom svojo novo urejeno restavracijo. — Izvrstna postrežba. — Domača kuhinja. — Glasovir na razpolago. Ugodno sestajališče Slovencev in Hrvatov.

443 East 84th St., New York City.

(Med 1. Ave. in Ave. A.)

Rojaki naročajte se na "Glas Naroda", največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

SVOBODEN STIK z raznimi narodi ni nič drugega kot razširjenje tiskovne svobode, da prosto beremo to, kar so naši tuji učitelji pisali za nas v očigled našega neznanja in narodnega predsodka najgrših cenzorjev.

SVOBODA GOVORA in poslušanja je bila skupna last vseh ljudij in vseh dežel v vseh časih. Ta svoboda je služila za najboljše sredstvo za one prirodne organe, iz katerih izhaja ne samo znanje, temveč medsebojna naklonjenost v človečanstvu.

Tom Carlyle.

PRAKTIČNA POMOČ ŽENAM TUJIH NARODOV V AMERIKI.

MEDNARODNI URAD ZA POMOČ IN NAVODILA.

Narodni odbor vojnih zadev KRŠČANSKEGA ZDRUŽENJA MLADIH ŽEN.

600 Lexington Ave., New York.

To združenje nudi prijateljsko roko dekletom tujih jezikov, da jih nauči govoriti angleško in da spoznajo navade te dežele. V narodnem odboru te organizacije je zastopanih 25 narodnosti.

Združenje daje sredstva za samostalno vzdržavanje ter obiskovanje dnevnih in večernih šol. Poučuje se v sledečih predmetih: angleški in tuji jeziki; pouk o državljanstvu; pouk o gospodinjstvu; koristna znanja in umetnosti; vezenje; zdravniški pouk; oskrbovanje otrok in prva zdravniška pomoč.

Ta organizacija pregleduje tovarne, delavnice in trgovine ob času odmora ter vpeljuje med delavkami ideje Krščanskega Združenja Mladih Žen (Young Women's Christian Association, okrajšano: Y. W. C. A.) in posebno med onimi delavkami, ki še ne poznajo teh idej. Ravno tako tudi pomaga, da se med zaposlenimi deklicami organizirajo klubi ter da se v teh klubih razvije prijateljska in družabna ljubezen ter da si članice med seboj v vsakem oziru pomagajo.

V soglasju s svojimi načeli ter navzlic današnjim vojnim dogodkom to združenje pomaga vladi Združenih držav v vseh zadevah, kjer ona sama ne more sama aktivno sodelovati.

Kadar žene in deklice tujih narodov želijo, da bi se organizirale v klubih in sličnih društvih, bo ta organizacija dala pomoč in navodila, kako se taka organizacija zasnuje.

S tem, da žene tujega jezika stopijo v zvezo z našo organizacijo, ničesar ne izgube, niti individualno, niti nacijonalno, niti socijalno.

To združenje je kakor most, ki spaja dva nepristopna bregova. Spaja in zbližuje narodnosti raznih ver, raznih običajev in navad.

Vprašanja, katera so nastala zaradi vojne, še niso rešena.

Težka so in zelo zapletena.

Pomagajmo vsi, da se ta vprašanja kolikor najbolje in najkoristneje rešijo.

Ako se zanimate za ta vprašanja — in kdo bi se zanje ne zanimal —, obrnite se na upravo mednarodnega urada za informacije in pomoč, kakor navedeno.

INTERNATIONAL INFORMATION & SERVICE BUREAU.

Miss ANNE B. DAYKIN, Director.

Mrs. THURSTON H. VAUGHN, Translators Division.

Dr. BEATRICE L. STEVENSON, Work for Jugoslavs.

Dr. JUSTINE KLOTZ, Work for Poles and Russians.

Dr. CECILIE L. GREIL, Work for Italians and Greeks.

Eskimo nosijo ventilirano obleko.

Celo v Arktičnem krogu obstaja nevarnost potenja, kadar se pojavijo izpremembe v temperaturi. Čim mrzlejše pa je vreme, tem večja je nevarnost. Oblečen v težko kožuhovino, kot je ponavadi beli človek, se lahko preveč prične potiti na potovanju. Ko pa se ustavi, da napravi taborišče, se bo tresel od mraza v zelo kratkem času. Posledica tega je strašno trpljenje.

Eskimo je rešil problem, kako obdržati gorkoto brez potenja a priprost, a zelo originalen način, ki ga je opisal raziskovalec Kristijan Leden. Mesto da pokrije samega sebe popolnoma z arktično kožuhovino, pušča Eskimo nekatere dele svojega telesa nepokrite. S tem je mogoče zraku priti med težko kožuhovino ter telo ter na ta način ventilirati obleko.

Če ostane Eskimo ženska iz iztočne Grenlandije v najhujšem mrazu nekaj časa na prostem, pokrije sredino odprtega prostora nad črevlji s pasom iz lisičjih repov na način, ki dovoljuje potrebno ventilacijo. V Severni Grenlandiji imajo možke obleke odprt prostor krog pasu, med suknjo in hlačami, dočim nosijo plemena v severni Canadi široke, kratke hlače, ki izpostavljajo kolena mrzle mu zraku.

Baker navdušeno sprejet.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 13, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Pariz, Francija, 11. marca. — Ko je dospel danes v Pariz Newton C. Baker, ameriški vojni tajnik, ga je navdušeno pozdravila silna množica ljudi. Francoosko časopisje mu je nadelo naslov "organizatorja zmage". Sprejel ga je general Pershing, "izvrševalec zmage". Najprej je obiskal predsednika Poincare-a in ministrskega predsednika Clemenceau-a. — Uvedel ga je bil vrhovni poveljnik ameriških čet.

Seja vladarjev centralnih držav.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 13, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Amsterdam, Nizozemsko, 10 marca. — Kakor pišejo ogrski listi, bo takoj po Veliki noči sejr vlađarjev centralnih držav in njihovih zaveznic Turčije in Bolgarske. Seja bo v Zofiji ali pa v Carigradu zaradi starosti turškega sultana.

Obsojena nemška država.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 13, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Amsterdam, Nizozemsko, 10. marca. — Sodišče v Hamburgu je obsodilo nemško državo, da mora plačati 1 miljon 318,800 mark škode lastnikom nizozemskega parnika Gamma, katerega je potopil v februarju 1917 nemški podmorski čoln. Ko je bil parnik torpediran, je vozil iz Amerike tovor izdelkov iz lanenega semena.

Naši zastopniki,

kateri so pooblaščeni pobirati naročnino za dnevnik "Glas Naroda". Naročnina za "Glas Naroda" je: za celo leto $3.50, za pol leta $2.00 in za četrt leta pa $1.00. Vsak zastopnik izda potrdilo za svot, katero je prejel in jih rojakom priporočamo.

San Francisco, Cal.: Jakob Lovšin.
Denver, Colo.: Louis Andolšek in Frank Škrabec.
Leadville, Colo.: John Hočevar.
Pueblo, Colo.: Peter Culig, John Germ, Frank Janesh in A. Kochevar.
Salida, Colo. in okolica: Louis Costello.
Somerset, Colo.: Math. Kernely.
Clinton, Ind.: Lambert Bolskar.
Indianapolis, Ind.: Alois Rudman.
Aurora, Ill.: Jernej B. Verbič.
Chicago, Ill.: Jos. Bostič, Jos. Blish in Frank Jurjovec.
Joliet, Ill.: Frank Bambich, Frank Laurich in John Zaletel.
La Salle, Ill.: Matija Komp.
Livingston, Ill.: Mih. Cirar.
Mascoutah, Ill.: Fr. Augustin.
Nocomis, Ill. in okolica: Math. Gaishek.
North Chicago, Ill. in okolica: Anton Kobal in Math. Ogrin.
So. Chicago, Ill.: Frank Černe.
Springfield, Ill.: Matija Barborič.
Waukegan, Ill. in okolica: Math. Ogrin in Frank Petkovšek.
Cherokee, Kans.: Frank Režisnik.
Franklin, Kans. in okolica: Frank Leskovic.
Kansas City, Kans.: Geo. Bajuk in Peter Schneller.
Ringo, Kans.: Mike Pencil.
Kitzmiller, Md. in okolica: Frank Vodopivec.
Baltic, Mich.: M. D. Likovich.
Calumet, Mich. in okolica: M. F. Kobe, Martin Rade in Pavel Shaltz.
Chisholm, Minn.: Frank Govže, Jak. Petrich.
Ely, Minn. in okolica: Ivan Gonže, Jos. J. Peshel, Anton Poljanec in Louis M. Perušek.
Eveleth, Minn.: Louis Govže in Jurij Kitze.
Gilbert, Minn. in okolica: L. Vesel.
Hibbing, Minn.: Ivan Pouše.
Virginia, Minn.: Frank Hrovatich.
St. Louis, Mo.: Mike Grabrian.
Klein, Mont.: Gregor Zobec.
Great Falls, Mont.: Math. Urih.
Roundup, Mont.: Tomaš Paulin.
Govanda, N. Y.: Karl Sterniša.
Little Falls, N. Y.: Frank Gregorka.
Barberton, O. in okolica: Math. Kramar.
Bridgeport, O.: Michael Kočevar.
Collinwood, O.: Math. Slapnik.
Cleveland, O.: Frank Sakser, Jakob Debevc, Chas. Karlinger, Frank Meh in Jakob Resnik.
Lorain, O. in okolica: Louis Balant in J. Kumše.
Niles, O.: Frank Kogovšek.
Youngstown, O.: Anton Kikelj.
Oregon City, Oreg.: M. Justin in J. Misley.
Allegheny, Pa.: M. Klarich.
Ambridge, Pa.: Frank Jakše.
Besemer, Pa.: Louis Hribar.
Broughton, Pa. in okolica: Anton Ipavec.
Burdine, Pa. in okolica: John Demšar.
Canonsburg, Pa.: John Koklich.
Conemaugh, Pa.: Ivan Pajk, Vid Rovanšek.
Claridge, Pa.: Anton Jerina in Ant. Kozoglov.
Export, Pa.: Louis Supančič.
Forest City, Pa. Mat. Kamin in Fr. Leben.
Farell, Pa.: Anton Valentinčič.
Greensburg, Pa. in okolica: Frank Novak.
Hostetter, Pa. in okolica: Frank Jordan.
Imperial, Pa.: Val. Peternel, box 172.
Johnstown, Pa.: Frank Gabrenja in John Polane.
Luzerne, Pa. in okolica: Anton Osolnik.
Manor, Pa. in okolica: Fr. Demšar,
Moon Run, Pa.: Frank Maček in Fr. Podmilšek.
Pittsburgh, Pa. in okolica: U. R. Jakobich, Z. Jakshe, Klarich Mat., I. Magister.
Reaing, Pa. in okolica: Fr. Špehar.
South Bethlehem, Penna.: Jernej Koprivšek.
Steelton, Pa.: Anton Hren.
Turtle Creek, Pa. in okolica: Frank Schifrer.
West Newton, Pa.: Josip Jovan.
Willock, Pa.: J. Peternel.
Murray, Utah in okolica: J. Kastelic,
Black Diamond, Wash.: G. J. Porenta.
Davis, W. Va. in okilica: John Brosich in John Tavželj.
Brosich in John Tavželj.
Korenchan.
Milwaukee, Wis.: Andrew Fon in Josip Tratnik.
Sheboygan, Wis.: Anton Ilc, John Stampfel in H. Svetlin.
West Allis, Wis.: Anton Demšar in Frank Skok.
Rock Springs, Wyo.: Frank Fortuna, A. Justin in Valentin Marolna.

Iz zakladniškega urada.

W.S.S.

WAR SAVINGS STAMPS ISSUED BY THE UNITED STATES GOVERNMENT

HRANI IN POSOJAJ SVOJE PRIHRANKE

STRICU SAMU.

On jih potrebuje sedaj! Vi jih boste potrebovali po vojni

KUPUJTE VOJNO VARČEVALNE ZNAMKE OBVEZNICE VLADE ZDRUŽENIH DRŽAV.

Nosijo štiri odstotne obresti, plačljive na četrt leta.

Lahko pričnete

S PETINDVAJSETIMI CENTI,

če kupite varčevalno znamko Združenih držav.

Vaš poštar, vaš bankir, vaš časopis in številno drugih prodajalnih agentur vam bo povedalo vse glede teh znamk. Oglejte si jih!

TO JE VAŠA DOLŽNOST.

TO BO OHRANILO ŽIVLJENJE

TO BO IZVOJEVALO VOJNO.

Vojno-varčevalne znamke in Slovenci.

Zelo ugodna in redka prilika se nam nudi ravnosedaj z nakupovanjem vojno-varčevalnih znamk prihranjeni denar nadvse varno in z dobrimi obrestmi naložiti, zaeno pa tudi pokazati vladi in podanikom Združenih držav, da smo vredni zaupanja, ker nas vsled napovedi vojne Avstroogrski ne smatrajo za sovražnike. S tem smo obvarovani ogromne škode ter rešeni iz zadrege, katera bi bila prinesla nedržavljanom mnogo skrbi, neprilik in razočaranj.

Za nas Slovence bo najpripravnejše, da kupujemo znamke, katere bo mogoče dobiti skozi mesec januar po $4.12, vsak prihodnji mesec do konca decembra1918, bodo stale po en cent več; iste bomo prilepovali na takozvani vojno-varčevalni certifikat, ki je načrtan in ima prostora za 20 takih znamk. Po preteku pet let, to je dne 1. januarja 1923, bo izplačala zakladnica v Washingtonu, ali pa katerakoli pošta v Združenih državah znesek $5.00 za vsako, na certifikatu prilepljeno znamko, ali pa za ves poleplje ni certifikat z 20 znamkami znesek $100.00.

Pri dvajset znamkah, katere stanejo tekom meseca januarja 1918 $82.40, bomo pridobili $17.60, ali pri eni znamki 88 centov. V slučaju, da bi bil kdo kdaj pozneje, ko bode kupil znamke v denarnih potrebah, ali pa bi jih hotel zamenjati v gotovi denar, ga bo zanje dobil lahko nazaj vsak čas, na odpoved. po preteku desetih dni s približno 3% obresti. najsibode na katerikoli pošti v Združenih državah.

Omenjene znamke prodajajo vse pošte in banke širom Združenih držav. Priporočati bi pa bilo, da se jih Slovenci kolikor mogoče nabavijo pri naši tvrdki, da potem lahko pokažemo s skupnim zneskom, kaj smo vsi skupaj storili za deželo, katera nas je sprejela v svoje naročje, nam dala kruha in zaslužka, kakor bi ga ne bili našli nikjer na svetu.

Ako se bodo rojaki odzvali našemu kiicu v polni meri, v korist samim sebi, in slovenskemu narodu za ugled, bomo imeli obilo dela in skrbi brez zaslužka, toda z veseljem smo pripravljeni za velevažno stvar storiti vse, kar je v naši moči.

Na celem svetu se dandanes ne more denarja bolj varno in obrestonosno naložiti, kakor v vojno-varčevalnih znamkah Združenih držav. Vsak jih zamore dobiti v vrednosti en tisoč dolarjev, in ne več. Sezite po njih brez odloka, vsak po svoji moči.

Kadar nam pošljete denar, priložite 16 centov v znamkah za poštnino registriranega pisma, v katerem vam bomo poslali znamke.

Pripravljeni smo tudi vojno-varčevalne znamke hraniti pri nas, in v takem slučaju se nam naj pošlje poleg denarja za znamke le 3 cente za poštnino pisma, v katerem bomo poslali potrdilo.

Vsako naročilo naj bode podpisano z lastnoročnim podpisom istega, ki bode kupil znamke.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

TVRDKA FRANK SAKSER

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK, N. Y.

O Hrvatih in Srbih

Historični uvod. — Hrvati in Srbi so nastali poleg Slovencev in Bolgarov iz jugoslovanske veje in so tvorili prvotno jezikovno celoto, ki jo je šele zgodovinska doba razdvojila na dva dela, na dva naroda — srbski in hrvaški; oba branita danes, dasi sta si svesta bližnjega sorodstva med seboj — svojo narodno samostojnost.

Bile so sicer že od davna razlike med poznejšim srbskim in med poznejšim hrvaškim delom prvotne enote, toda te stareje razlike niso bile globoke.

To so bile razlike v narečju, različna plemenska organizacija, ločena koncentracija in drugo.

Prosto povedano, bila je v začetku vrsta plemen, ki je bila v notranjosti neznatno dialektično diferencirana, ki se je sodobno razširila iz svoje severse zibelke pri Karpatih do Donave in črez Donavo do Drave, Save in na Balkan; in šele tedaj, ko so tu plemena zasedla prostrani prostor, ki je bil geografično znatno razčlenjen, ko so balkanske gore in težko pristopni kraji ločili pleme od plemena, ko so nastale vsled te geografične lege razne državotvorne koncentracije in ko so se pomešali tu in tam ž njimi ostanki starih narodov — vidimo, kako se je začela razvijati na severozahodu novih stanovališč hrvatska dežela (v širšem pomenu besede) — omejena v X. stoletju z morjem do Cetinja, potem z reko Kolpo in Dravo — na vzhodu v Bosni njena meja ni dognana — in srbska oblast v širšem pomenu besede, ki je obsegala vse kraje od Hrvaške proti vzhodu do Šar planine in pokrajino na reki Moravi.

Nji prišteva sodobni glavni poročevalec Konstantin Porfirogenet tudi obmorska plemena na jugu med reko Cetinjo, Pivo, Skadrom in Dračom, toda ta prvotno najbrže niso spadala k Srbom.

Kdaj so Srbohrvati to svoje zgodovinsko ozemlje zasedli, ne vemo.

Posamezni rodovi, morda tudi plemena, so prodrla črez Donavo prej, toda celotna poselitev ne spada pred V. ali VI. stoletje. Gotovo pa niso prišli, kakor trdi bizantinska tradicija Konstantinova, šele v VII. st. za cesarja Heraklija, ampak so bili že v valu ostalega slovanstva, ki je prodiral v V. in VI. stoletju na balkanski polotok.

Zgodovina Srbohrvatov je bila razdeljena kaj v začetku na dve smeri in je bila določena v dvojnem značaju zemljepisne lege stanovališč.

Severozahodna plemena v vzhodnih krajih pri morju so se združila najprej v večjo politično silo (morda že v VII. stoletju, glavno pa v X. stol.) — v kateri so začela novo, samostojno politično življenje in ohranila pri tem staro plemensko ime Hrvatov — sicer neznanega in dosedaj še ne dobro pojasnjenega postanka.

Južni in vzhodni rodovi, ki so prebivali v svojem jedru oddaljeni od morja, v nepristopnem, gorskem, notranjem ozemlju, so prišli do politične samostojnosti pozneje, šele v X.—XI. stoletju, in našli svoje središče in vlado v plemenu Srbov, ki so prebivali prvotno na rekah Tari, Limu in Ibru (najprvo se sliši ime "Srbija" na stari Rašci), katerega ime se je pozneje razširilo po notranji deželni celoti, ki se je razlikovala od hrvaške enote.

To dvojno politično življenje je šlo potem neprenehoma vzporedno, da, pogosto tudi v nasprotni, v bolj divergentni nego konvergentni smeri, in politična razdelitev se je utrdila, ko je bilo po pogodbi v Križevcu leta 1102 hrvaško kraljestvo trajno pripojeno ogrski kroni in prišlo leta 1526 pod žezlo habsburške dinastije, dočim so se Srbi ravno pripravljali za najslavnejšo dobo svoje zgodovine, ki se je začela z velikim županom Štefanom Nemanjo — (1168—1196.

Toda ta politična razdelitev naroda se je še bolj utrdila, ko je pristopila k nji leta 1219 tudi verska razdelitev.

Hrvati so dobili na temelju svojih političnih stikov s papežem ne le kraljevo krono, ampak tudi krst, liturgijo in hierarhijo iz Rima, dočim so Srbi sprejemali krščanstvo iz Carigrada (glavno za vlade Bazilija Macedonca) in si tako leta 1219 tudi vstanovili samostojno srbsko cerkev z nadškofom Savo, bratom Štefana Prvovenčanega.

Ta dvojna cerkvena združitev deloma s katoliško, deloma z vzhodno cerkvijo je prodrla globoko v vse narodno življenje in se je pojavila tudi v slovstu s tm, da so začeli Hrati od XIV. stoletja rabiti latinske črke, Srbi pa cirilico, in da so se prvi priklopili latinski kulturi, drugi bizantinski.

Slavo in moč razcvele srbske države uničila je bitka na Kosovem polju leta 1389, toda do združitve s Hrvati ni več prišlo.

Srbi, podvrženi turški sili, so konservirali pod njo svojo narodno posebnost, konservirali, da, — pomnožili tudi svojo moč in ko je v začetku XIX. stoletja prišlo do prvih vstaj v letu 1804 in 1815 in potem korak za korakom k novi politični samostojnosti, se je pojavila tu srbska kneževina kot močno jedro, zmožno znova koncentrirati in okrepiti vse, kar je srbskega na Balkanc, v novo narodna enoto.

Hrvati so medtem žalibog znatno oslabeli vsled stalnih bojev s Turki, potem pa vsled bojev za notranjo samostalnost in za dinastijo.

V zadnjem času pa sta tudi srbska vlada in dinastija varali nade celega naroda.

In — z avstrijsko aneksijo Bosne in Hercegovine leta 1908 so se izkadile vse veliksrbske sanje v nič.

Te političine razmere so imele silen vpliv ne samo na notranje stanje obeh delov prvotne narodne srbskohrvaške enote, to je na neprestano poglobljevanje obojestranskih razlik, na okrepitev narodne samostojnosti na obeh straneh, dasi je ostal jezik skoraj isti (samo mestoma dialektično različen), ampak tudi na vnanji razvoj Hrvatov in Srbov.

Bile so to posebno turške vojne in nasledujoča sužnost, ki so prisilile cele mase, da so se začele seliti iz starih bivališč v nova, varnejša.

V začetku se je srbska kolonizacija širila glavno v smeri k reki Moravi proti jugu. Prvi centri in stolice so bili Novi Pazar, Priština, Prizren in Skoplje.

Toda turški boji so smer polagoma obrnili.

Od XVI. stoletja vidimo, kako se od južne meje proti severu selijo Hrvati in še v večji meri Srbi.

V časih turškega pritiska je nastala vsled tega predvsem vrsta kolonij in hrvaških otokov na ogrskih tleh v kraju med srednjo Rabo, Nežiderskim jezerom, Požunom in Dunajem, da, nekoliko celo pri moravski Dyji in v notranji Ogrski.

In sodobna srbska izselitev je sploh spremenila v veliki meri sliko prvotnega srbskega naseljevanja.

Iz krajev, v katerih je bilo nekdaj jedro in srce Srbskega, iz Kosovega polja in iz Stare Srbije, se je selilo stotisoče ljudi v mirnejše dežele avstrijsko-ogrske. To se je začelo že po bitki na Kosovem polju (1389) in po pridobitvi Skoplja od Turkov (1391), ko so se Turki začeli širiti na Lim, v Bosno in Hum in pozneje še dalje proti severu.

Že tedaj so se pomikali Srbi nazaj proti Donavi in tudi njih središče se je pomaknilo naprej v Kruševac, nato pa v Smederevo.

In ko so napravili Turki leta 1459 konec srbski in leta 1463 bosenski državi, so se začeli Srbi izseljevati v trumah na levi breg Donave in Save. Že okoli leta 1481 imamo vest, da se je iz okolice Kruševca izselilo kakih 500 tisoč Srbov in to se je nekolikokrat ponovilo v teku XVI. in XVIII. stol., posebno leta 1699, ko se morali Turki popolnoma odpovedati Ogrski in Sedmograškemu.

Avstrijsko-srbska kolonizacija je bila seveda pozdravljena in dunajska vlada je obljubila svoboščine in privilegije, ki pa jih je potem malo spolnila. (Zato so pozneje nastale secesije Srbov iz avstrijske države, glavno leta 1750 in leta 1752, ko jih je mnogo tisoč odšlo v južno Rusijo in se naselilo pri Dnjepru v tako zvani Novi Srbiji).

V začetku XV. stoletja se srečujemo s srbskimi naselbinami na otoku Čeplu in kmalu nato se tvorijo močne naselbine v Sremu, Bački, Torontalu in Temešu.

Največ Srbov se je preselilo v Srem, Bačko in v bližnje kraje leta 1690 pod vodstvom Arsena III. Čarnojevića, patriarha pećkega (pravi se, okoli 80 tisoč ljudij iz široke okolice Peća) in podobno leta 1737 pod vodstvom Arsenija Jovanovića.

Tudi na Štajerskem so nastale v polovici XVI. stoletja srbske kolonije pri Ptuju. Vsled tega se je naravno prvotna slovanska naselitev Stare Srbije tako oslabila, da so njena tla nastala priljubljeno pribežališče za Arnavte (Albance) in mi lahko še danes sledimo, kako prodira v starosrbsko domovino od juga vedno ostreje albanski klin, kako je predrl staro srce Srbije — Kosovo polje — in sega že v samo srbsko kraljestvo.

Kosovo polje se imenuje danes Arnautluk in po Nušićevih vesteh je le malo naselbin na njem, kjer ni — Arnavtov, in brez števila naselbin je brez — Srbov, dasi so njih imena srbska.

Tri čertine prebivalstva so — poalbanjeni Srbi.

Pred leti so prodrli Arnavti v samo Srbsko do reke Toplice, Jablanice in Morave; po vojni leta 1878 so odšli in kraj je bil znova koloniziran s Srbi. Leta 1900 so našteli na Srbskem samo 2,151 Arnavtov in skoro vse v — vranjskem okraju, kjer pa je poleg njih 205,000 Srbov.

To pomikanje srbske narodnosti iz juga proti severu je bilo glavna posledica turških bojev in Srbsko šele v novi dobi čuti, koliko je izgubilo in kako malo pridobilo, zakaj ravno Novi Pazar in Kosovo sta ključ njegove bodočnosti.

In — albansko prodiranje je življensko vprašanje Srbskega!

V balkanski srbski deželi je bilo razen tega mnogo notranjih emigracij med raznimi mejami, katerih temelje je razložil nedavno Jovan Cvijić. Pasivna dežela je bila v tem oziru Srbsko, aktivna posebno Hercegovina, Črna Gora in del Macedonije.

Kakor se Srbi na jugozahodu umikajo Albancem, tako se na severovzhodu Rumunom.

To vidimo ne samo v ogrskem Banatu, kjer kaže vrsta rumunskih naselbin — srbska imena, ampak tudi v samem Srbskem kraljestvu, kjer so prodrli Rumuni kompaktno v kot Donave med Milanovcem in Zaječarom in — kjer se jih ni posrečilo absorbirati.

Da, oni se baje po verjetnih vesteh pravzaprav krepijo (Rešetar), dasi oficijelna statistika njih število na zunaj zmanjšuje. Leta 1900 jih je naštela 89,873; toda poleg tega je še 32,556 duš s srbskim in rumunskim jezikom.

Nasproti tem izgubam lahko kot važen uspeh srbskohrvaškega razvoja navedemo slavizacijo Dalmacije, ki je bila prvotno na celem obrežju romanska.

Poslovanila se ni takoj po prihodu Slovanov, ampak to je bila posledica dolgega, počasnega procesa, ki je Romane deloma poslovanil, deloma prisilil, da so se izselili.

Šele v XVII. stoletju so izginili stari Romani (slov. Vlahi) in samo ostanki njihovega starega jezika so se ohranili v obliki tako zv. tajnega jezika na otoku Krku do konca XIX. stoletja.

V XV.—XVI. stoletju sta bila Split in Dubrovnik že hrvaška.

Za turških bojev, v katerih se je obrežje sicer stalno izselilo in bilo znova kolonizirano, so prišle v XVI. stoletju iz okolice Zadra slovanske kolonije črez Jadransko morje tudi v južno Italijo, kjer so še danes v moliškem okraju.

Na vzhodni meji Srbskega je bil dolgo časa med Moravo, Timokom in Pirotom pas prehodnega značaja in je združeval čisto srbsko deželo na zahodu z Bolgari, na vzhodu pas, katrega prvotna narodnost je vedno predmet znanstvenih prepirov.

Tam je bilo tudi mnogo bolgarskih emigracij.

Od onega časa pa, ko so ga Srbi politično in kulturno obvladali, se ne more več odcepiti od naroda srbskega. Nekaj podobnega začenja tudi na jugu, v onem delu turškega ozemlja, ki nosi historično ime Stare Srbije.

Novice iz Minnesote.

Hibbing. — 70 mož se je prigla silo pri vaškem recorderju za delo v ladjedelnicah. Nekateri teh so že zapustili Hibbing. Vsi prijavljeni so izučeni delavci kot tesarji, kovači ali kake druge stroke. —

Ely. — Na cesti Winter Road, nedaleč od Ely, so našli v stare časopise zavito nago mrtvo dete ženskega spola, ki je bilo staro še le komaj tri dni. Pomožni koroner S. T. Ayer vodi tozadevno preiskavo, da dožene, kdo je izvršil zločin.

— Aretiran je bil tukaj Nick Boskoff, ker je hotel z dinamitom spustiti v zrak hišo Frane Prijatelja v Savoy location. Prepeljan je bil v Virginia, kjer pride pred veliko poroto. Varščina je določena na $1500. Pri eksploziji je raztrgalo Prijatelju zadnji del hiše ter napravilo za $300 škode in ni veliko manjkalo, da bi bil našel smrt v razvalinah Prijatelj s svojo ženo. Zadnji čas je prejel Prijatelj več anonimnih pisem, da bo hiša dinamitirana.

McKintley. — Tukaj se je registriralo 125 tujcev-nedržavljanov pri čem so oblasti odkrile obenem 1 vojaškega "slackerja".

Gilbert. — Tukaj se je registriralo 727 tujcev, med katerimi je bilo mnogo žensk.

Biwabik. — Skoraj ena tretjina od onih tujcev, ki so se registrirali so bile ženske. Skupaj se je registriralo 704 oseb. Pri tem se je dognalo, da se ni registriral eden Nemec pri registraciji glede vojaščine. Izgovarjal se je, da je bil tedaj v šumi in in vedel za ono odredbo.

Zadevo so vzele v roke oblasti.

Eveleth. — Registriranje tujcev je končano. Pri tem se je marsikaj odkrilo, kar bi se drugače ne bilo. Stotine moških je volilo pri prejšnih volitvah, kateri niso bili državljani. Na Ely se je odkril slučaj, ki je bil rojen v Braziliji in ki je prišel s starši v Združene države še kot otrok. Ko je bil star 15 let, mu je umrl oče, kateri je bil državljan; njegova mati pa se je omožila s tujcem. Za njega se ne ve, če bi ga prištevali državljanom ali nedržavljanom in obrnili so se na zvezne oblasti za nasvet.

Na Eveleth se je registriralo 2150 tujcev, od katerih je 250 žensk in 175 otrok. Representiranih je bilo 18 raznih narodnosti. Dognalo se je, da je 6 Kitajcev, 1 Turk, 3 južni Amerikanci, 1 Mehikanec, 1 African. Največ oseb je iz Avstrije (Slovenci, Hrvati in nekaj Italjanov.)

Elba. — Na Elbi se je registriralo kot tujci polovico prebivalstva, to je 255 oseb. Registriranje je dognalo, da je na Elbi 16 "slackerjev", ki so bil iregistrirani za vojaštvo v Pennsylvaniji in New Yorku.

Chisholm. — Za prihodnje volitve kandidira županom Dr. E. E. Weber in Dr. Nelson. Kot "trustee" kandidirajo John Paku, Anton Mahne in Eli Danculovich Za "recorderja" pa J. J. Stukel H. Fugere in kot blagajnik L. Paskvan in Jos. Muvrin. Za "constable" mesto se je priglasil naš Fred Raušel. Njemu nasproti stojita dva kandidata.

— Blizu 3000 tujcev se je registriralo v Chisholm lokešnah. Med njimi je mnogo žensk. Pri tem se je tudi zkazalo, da je 50 odstotkov tujcev posestnikov.

Virginia. — 15 deklet, ki so bolj kot navadno lepe, se je zbralo skupaj in je ustanovilo klub, kater ima namen olajšati življenje "pečlarjem", katerih je mnogo tukaj Olajšanje življenja obstoji v tem da jim bodo šivale gumbe, pletle za nje, krpale itd. To delo bodo opravljale brezplačno — branile se pa tudi ne bodo, ako se bo kak "pečlar" hotel izkazati hvaležnega na en ali drug način.

Klub ima svoj urad v First National Bank poslopju, kjer se shaja vsak pondeljek zvečer in kamor morajo "pečlarji" prinesti svoje delo.

Iz "Slovenije".

Svetilne ribe na dnu oceanov.

Čudovit zares je bil razvoj organov vida pri skoro popolnoma slepi ribi, ki živi v popolni temi v globočinah oceana, kamor ne prodre nikdar noben žarek luči Pri nekaterih vrstah teh rib so oči zelo majhne; pri drugih vrstah pa so či zelo velike in okrogle kot da so se povečale v obupnem boju da ujamejo kak žarek luči. Najbolj značilna stvar pa je, da ima ena petina vseh teh rib na katerem-koli delu telesa svetilni organ.

Dr. E. Bade pravi v "Popular Science Monthly", da so se ti organi, ki dajejo in širijo svetlobo najbrž razvili v globinah, kjer prevladuje napol tema ali mrak. Vsi ti organi so se razvili iz žlez in najbolj priprosti predstavljajo le vrečice, ki dajejo od sebe snov, ki se nato uname vsled kemične akcije vode. Drugi taki organi pa Nekateri majo žarkomete, ki mese nahajajo v notranjosti telesa. čejo žarke ven in pogosto je najti tudi leče, ki koncentrirajo svetlobo ter jo napravljajo svetlejšo. V drugih slučajih pa se zopet lahko potegne kožo preko organa, vsled česar postane svetloba popolnoma nevidna.

Veliko vrst rib, ki žive v bližini površine vode, nosi s seboj svetilke. Med temi se nahaja tudi riba-svetilka, ki živi v Malajskem arhipelagu in neka druga vrsta katero se je pred kratkim razkrilo v vodah krog Jamaike. Vse te vrte imajo velik svetlobni organ ravno pod očesom in ta organ razširja zelenkasto-belo svelobo, ki se pojavlja v rednih presledkih. Nekatere ribe v velikih globinah imajo pritrjeno luč na dolgo gibljivo nit, dočim je pri drugih poleg glavnega svetilnega organa zapaziti še večje število manjših svetlikajočih se mest, ki so raztresena po celem telesu.

Nekateri teh organov so redne svetilke, drugi zopet privlačna sredstva pri zasledovanju plena, dočim zopet nadaljni taki organi le razlikujejo možki spol od ženskega ali eno vrsto rib od druge. Vse te amanacije luči so brez vsake gorkote ter predstavljajo vsled tega svetlobni vir, kot ga znanost dosedaj še ni proizvedla.

Nove Slovenske Columbia plošče za Velikonoč.

E 3740	(Odpri dekle kamrico, Slov. pevsko (društvo "Slavec" (Srečna mladost, valček, Fina (harmonika	75c
E 3740	(Sinoči sem na vasi bil. Pevsko (društvo "Slavec" (Veseli godec, Columbia. Kranjska (kapela.	75c
E 3741	(Na planinah solnce sije, dvospev (Dan. in Pol. (Vesela poskočnica. Polka. Harmo- (nika dvojna	75c
E 3742	Otok bleški, dvospev Dan. in Po. (Na plesu. Harmonika dvojna.	75c
A 2455	Columbia gramofon marš. Princes (Band (Manhattan Beach Marš Prince (Band.	75c
	Dance Music. 12 inch.	
A 6017	(I'm going to follow the boys. (Prince's Band. (Cleopatra Had a Jazz Band. (Prince's Band.	$1.25

Vseh šest rekordov Vas stane ravno $5.00. Pišite po nje in ne pozabite dati točni naslov od Vaše Expressne postaje.

Ivan Pajk,
Columbia Graphophone Dept.
456 CHESTNUT ST., CONEMAUGH, PA.

Turki beže.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 13, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.

London, Anglija, 11. marca. — Danes se je oficijelno naznanilo, da se Turki v Mezopotamiji umikajo. Turška garnizija, ki je v soboto izpraznila Hit ob Evfratu in se je umaknila 7 milj ob reki navzgor, se je vedno bolj umikala proti vzhodu in se sedaj nahaja v Khan-Baghdadi ob Evfratu 22 milj od Hita. Angleški letalci so povzročili Turkom velike izgube pri umikanju.

Bombardiranje Napolja.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 13, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Rim, Italija, 11. marca. — Zgodaj danes zjutraj so sovražni letalci napadli Napolj. Na stanovanjski del mesta je bilo vrženih 20 bomb.

Med žrtvami se nahaja sedem bolnikov v bolnišnici usmiljenih sester blizu Arcomirelli.

"Hindenburg" se je potopil.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 13, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Kodanj, Dansko, 11. marca. — Kakor piše "Dagens Nyheder" je velik nemški ledolomec "Hindenburg" v soboto južno od Alandskih otokov zadel ob mino in se je potopil.

Več mož posadke je utonilo.

Avstrijsko vojno posojilo.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 13, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Amsterdam, Nizozemsko, 11. marca. — Avstrijska gosposka zbornica je dovolila provizorično vojno posojilo v znesku 6 miljard kron (1 miljarda 200 milijonov dolarjev) za prihodnje štiri mesece. — Tekom debate je ministrski predsednik dr. Seydler zatrjeval, da je potrebno, da se reformira avstrijska ustava.

Rojaki naročajte se na "Glas Naroda", največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

Darovana.

ZGODOVINSKA POVEST IZ DOBE SLOVAN. APOSTOLOV SV. CIRILA IN METODA.

Češki napisal **Alojzij Dostál.**

(Nadaljevanje.)

Na dvorišču zarezgetajo konji. Baklje zažare, da je bil ves grad kakor v ognju. Nekoliko jezdecev je v pozni uri prijahalo na Borotin in konjska kopita so odmevala po trdih tleh.

V sobi utihneta mati in hčerka. Obe poslušata. V trenutku se oglasi na dvoru jasen, doneč glas. Obema zažari veselje na obrazu, kajti spoznali sta došlega očeta.

"Oče!"

Že se odpro vrata in oče hitita očetu naproti.

"V temi, pri luni!"

Grajski gospodar je bil visoke rasti, trdi koraki so naznanjali njegovo mogočno postavo. Težak meč mu je segal do tal. Odložil je vrhnji plašč in popihal v ogenj na ognjišču.

"Svoje drage hočem videti", pravi ter se nasmehlja.

Ogenj zaprasketa, hipoma se razlije svetloba po sobani ter razsvetli obraze male obitelji. Vsem zasije radost na obrazih, ker se po daljši dobi zopet vidijo.

"Kaj je novega na dvoru, Mirko?" vpraša grajščakinja in stiska moževo desnico.

Mirko postane resen. Obrvi se mu naježe in glava se mu skloni.

"Vem, da ne prinašaš mnogo veselega."

"Ne, res ne. A poleg žalostnih novic z dvora prinašam še žalostnejše iz tujine."

Mirku kar ni šla beseda iz ust. Žalostno poročilo mu je nekako stiskalo grlo.

"Davno že niste slišali o svetih možeh, o oznanjevalcih svete."

"Tudi mi smo dobili neko poročilo."

"Tedaj že veste?"

"Metoda so ujeli nemški škofje."

"In Ciril je umrl v Rimu v olimpskem samostanu."

"Ciril umrl? Oni, ki nas je učil in ki nam je prebiral Sveto Pismo ter ga prestavil na slovanski jezik?"

"Ki je poučeval Božidara?"

"Da. Ciril ni dočakal sedanjih žalostnih časov, ni dočakal krivice, ki jo trpi njegov brat Metod. Zaspal je v Gospodu."

"Revež!"

"Presrečni!"

"Naj počiva v miru in večna luč naj mu sveti! Bil je mož blage duše, pobožen, ljubeznivega srca, pravi svetnik, podoben tem, o katerih je pripovedoval, da so dali življenje za Boga."

"Tak učenjak!" pripoveduje Mirko, kar je vedel o mrtvem apostolu. "Enkrat se mu je baje sanjalo, da so prišle k njemu vse glavne čednosti v podobi mladih devic in mu ponudile svojo službo. Ciril, takrat še Konstantin imenovan, si izbere modrost, in v resnici je presegal vse svoje sovrstnike v modrosti. Majhna lovska nezgoda ga je privedla na pravo pot. Najrajše se je pečal s spisi sv. Gregorija. V štirinajstem letu je izgubil očeta. Vsled njegove modrosti so ga poklicali na carigrajski dvor, kjer se je skupno z Mihaelom učil vseh vednosti. Odlikoval se je v govorništvu, računstvu, zvezdoslovju, godbi ter v vseh modroslovnih vedah. Zato so ga imenovali na dvoru modrijana. Postal je patrijarhov knjižničar pri cerkvi sv. Zofije v Carigradu. Toda Konstantin si je izbral rajše tiho samostansko celico, nastopil je puščavniško življenje in šel na goro Olimp v Tesaliji. Iz olimpskega samostana se je podal h Kozarom ob Črnem morju. Tam je oznanoval novi nauk in bil tako srečen, da je našel ostanke sv. Klementa. Tudi kozarskega vojvodo je pregovoril, da je prizanesel mestu Kerzonu. Ko je že veliko storil za odrešenje poganov, vrnil se je v Carigrad in leta 863. je prišel na željo Rastislava z bratom Metodom na Moravsko. Ostalo veste sami dobro."

"Bili smo priče njegovega delovanja, poslušali smo njegove besede."

"Kako smo se veselili, ko smo slišali v materinščini besede Svetega Pisma: V začetku je bila Beseda... Takrat je bilo pri nas prijetno. In sedaj? Poročilo za poročilom prihaja in vsako je bolj žalostno."

"Ciril je mrtev, Metod je v ječi. Tako plačuje svet svoje dobrotnike! Tako plačilo prejemajo slovanski apostoli!" vzdihne grajščakinja.

Ogenj na ognjišču je dogoreval. Iskra za iskro je ugašala in mesec je zahajal za oblake. Bilo je že pozno v noč, a vendar tolažljivi spanec ni hotel priti. Preveč so bili vznemirjeni nad žalostno nepričakovano vestjo.

"Mislimo na počitek", opomni Mirko ženo in hčer, kajti bil je utrujen od dolgega pota.

"Ciril je umrl, Metod v ječi!"

"Potolaži se, Lucija; še biva nad nami pravični Bog, ki ne zapusti svojih vernih in tudi Metoda reši iz neprijateljskih rok."

"In Ciril?"

"Za tega pamolimo, da bi prejel po težavnem delu miren počitek."

IV.

Po vsem Moravskem se je bliskoma razširila žalostna vest, da je Ciril umrl in da je Metod v ječi. Vsak, ki je slišal te besede, je globoko uklonil svojo glavo in težek vzdih se mu je izvil iz prsi. Niti enega vernega kristjana ni bilo, da bi ga to ne bilo užalostilo.

Poročilo se je širilo od mesta do mesta, od vasi do vasi, od samote do samote in povsod imelo isti učinek: vse je bilo žalostno.

"Reveža! Eden je šel v smrt, drugi v ječo."

"Prav kakor kristjani prvih časov..."

"Ciril je v nebeškem kraljestvu, kjer je dosegel zasluženo čast in slavo. Toda Metod? Zaprt je v ječi!"

Kmetica se je skoro razjokala.

"Odkod to veš, dobri mož?"

"Bil sem ž njima v Rimu, spremljal sem vsak njihov korak, nekolikokrat sem ju srečno obvaroval, ko se je že stegala poganska roka po njima."

Čili mladenič je v kratkem času sklical okoli sebe celo vas. In ljudje so hiteli od vseh strani k njemu, ki je bil baje poslan od Metoda samega. Verovali so njegovim besedam, kajti z obraza mu je sijala odkritosrčnost. Tudi so se ga še mnogi spominjali, ko je hodil v spremstvu apostola, le da je bil takrat slabši in bledega obraza.

"Pripoveduj nam, Metodov sel, pripoveduj!"

Mladi mož skoči s konja, priveže ga k lipi ter se nasloni nanj. V vasi ni ostala doma živa duša; celo matere z dojenčki v naročju so prišle.

"Poslušajte, dobri ljudje! Metod, vaš apostol, vas pozdravlja in opominja, da ne pozabite nanj, čegar krst ste prejeli, kateremu ste obljubili zvestobo in ljubezen."

"Nismo pozabili nanj in ne pozabimo ga do poslednje ure."

"Najprej vam povem o Cirilovi smrti."

In Božidar je pripovedoval, da je plakalo vse ljudstvo; tudi njemu so se orosile modre oči in konj je žalostno zarezgetal.

"Vas se je Ciril spominjal in za vas je molil v samostanu na smrtni postelji ter v duhu je vas blagoslavljal. Potem je poljubil vse okoli stoječe in rekel: "Hvala bodi Gospodu, ki nas ni izročil v oblast sovražnikom; vezi so raztrgane in mi smo rešeni." — Brata Metoda je pošiljal k vam na Moravsko, rekoč "Glej, brat moj, oba sva bila vprežena, oba sva vlekla eno brazdo. Vrni se na Moravsko, ne ostani v samostanu. Pojdi in vodi do nebeškega kraljestva naše brate Moravce. Zdi se mi, da vidim, kako se tvoje delo širi dalje proti kraju, kamor sem tudi jaz obračal svoje oči. Hodi proti solnčnemu zahodu, tam prebivajo tudi pogani, tam stanujejo tudi Slovani, ki te čakajo. Pojdi, pojdi in ne obotavljaj se!"

Ljudstvo prične jokati in Božidaru se trese glas radi globokega ginjenja. Potem nadaljuje:

"Naš apostol je bil pokopan po kraljevo. Sam papež je ukazal, da naj se vsi Rimljani in Grki, ki so bili takrat zraven, udeleže pogreba s prižganimi svečami. Veličasten jebil njegov pogreb. Niti našega kneza ne pokopavamo s tako častjo. Metod je hotel, da bi bil pokopan Ciril v samostanu, tako je menda želela njegova mati. Sedem dni so odlašali radi tega s pogrebom. Ljudstvo je prosilo Metoda, naj jim ne odpelje trupla, in papež ga je hotel pokopati v svojem grobu v cerkvi sv. apostola Petra. Metod se je dal preprositi in bratovo telo so položili k zadnjemu počitku v cerkvi sv. Klementa, svetnika, katerega je sam prinesel iz Kerzona v Rim. Ako pridete kdaj v sv. mesto Rim, ne pozabite groba onega, ki vas je učil spoznavati Boga, ki vam je preložil Sveto Pismo na materni jezik, ki vas je toliko ljubil. Leži na desni strani oltarja; nad grobom je njegova podoba in pod njo svetilka, ki gori noč in dan."

"Kako moremo tja iti? Tako daleč in po tako nevarnih potih!"

"Pride doba, prijatelji, da se bomo spominjali njegovega groba, da se ne bomo bali dolge in nevarne poti, da bomo pokleknili na mrzli kamen in prosili iskreno našega patrona, apostola in učitelja, da bi za nas Boga prosil, ker bomo njegove pomoči in priprošnje še zelo potrebovali. Še enkrat rečem, da obiščemo gomilo svojih največjih dobrotnikov in najzvestejših prijateljev."

"Gotovo jih obiščemo in ta čas ni več daleč."

"Ta čas je tu. Ali more biti na svetu hujše, kakor takrat, ko preganjajo tiste, ki so darovali svoje moči, svoje življenje, svoj trud v blagor ljud? Ali pride morda še hujša šiba na verne kristjane?"

Kmetje povešajo oči in sram jih je, da so pred kratkim govorili, kakor bi Cirilov grob ni bil vreden težav dolge poti v Rim.

"Toda kako sem pozabljiv! Čisto sem že pozabil našega mučenca!"

"Metoda."

"Da, Metoda. Neverjetno je, kako ljubeznivo so nas sprejeli v Rimu in s kako težkim srcem smo se ločili od večnega mesta. Kdaj ga zopet vidimo? Nikoli! Ko smo še objokavali smrt Cirilovo, pride poslanstvo panonskih Slovanov od kneza Kocelja s prošnjo, naj jim pošlje sveti oče Metoda, da tudi tam utrdi krščansko vero, ki je rodila že dosedaj lepe sadove. Doslej so namreč oznanovali svetu vero Nemci, ki so jih pošiljali nemški škofje, a njih delo ni imelo uspeha, ker oznanovalci niso znali slovanskega jezika. Metod je bil takoj pripravljen nastopiti pot. Bil je že poprej posvečen v mašnika in tudi njegovi spremljevalci so vsi dosegli to čast. Hadrijan ga je določil za moravskega škofa. Načrt svetega očeta pa je bil ta: vsi slovanski narodi od severa do Donave, od Karpatov do daleč tja proti zapadu naj bi imeli enega skupnega nadškofa — Metoda."

"Kako vreden, kako pobožen in mil duhovni pastir bi bil to!"

"A škof Metod je takoj hitel v Panonijo, ko je začul, da ga čaka tam novo delo. Hadrijan ga ni poslal samo Koclju, ampak vsemu slovanskemu ozemlju kot učitelja, poslanega od Boga in od svetega apostola Petra, ključarja nebeškega kraljestva. Prišli smo na Kocljev grad v Blatno, kjer so nas sprejeli z velikim spoštovanjem. Zopet smo hodili od mesta do mesta. Metod je pridigal in tisoči so prejeli sveti krst. Bila je to blagoslavljena pot, kakor na Moravskem. A naenkrat se vzdignejo njegovi sovražniki. Ker je govoril v slovanskem jeziku, je ljudstvo šlo za njim in dosegel je najboljše uspehe. Kocelj je izposloval Metodu tudi naslov panonskega škofa. To je bil začetek novega trpljenja zanj. Richbald je hitel v Solnograd tožit Metoda, da je odtujil Korotan (Koroško), da vrši božjo službo v slovanskem jeziku in da uči razkolni nauk."

(Dalje prihodnjič).

Tanki kot poljedelsko orodje.

Koristnost tanka, najbolj čudovite iznajdbe sedanje vojne, najbrž ne bo prenehala s sklenjenjem miru. Za tanke se je predlagalo veliko delo, da namreč zopet napravijo rodovitnim od izstrelkov razorana in posuta polja Belgije in Francije.

V farmerskih okrajih, kjer so se vršili velikanski in obupni boji, je bila zemlja razorana in razmetana od izstrelkov velikega kalibra ter prepojena s strupenimi kemikalijami. Večje število izvedencev je dalo izraza malo razveseljivemu naziranju, da je bila vrhnja plast zemlje tako razmetana in da se je spravilo na površino toliko globljih in neproduktivnih snovi, da bo, vštevši zastrupljenje tal s strupenimi snovmi moralo poteči veliko let, predno se bo moglo zopet udejstviti rodovitnost zemlje. Ta naziranja so imela zelo resen učinek. Velike svote se je obljubilo, posebno iz Amerike da se zopet popravi mesta in vasi, a le malo ljudi se je brigalo da bi kaj doprinesli in pripomogli k zopetni popravi zemlje, ki je bila tako žalostno opustošena.

V "Popular Mechanics" pripoveduje Lewis R. Freeman o nekem obisku, ki ga je storil v preteklem poletju na najbolj obupno branjenih in naskakovanih poljih Flandrije, Francije, namreč pri Somme, v Champagne in pri Verdunu. Vse te pokrajine so bile pokrite z bujno rastjo poljskih cvetlic, plevela in nekaterih kulturnih rastlin, razven na mestih, kjer so bila tla razorana prav do skale. Vse je kazalo, da se je rodovitnost zemlje povečala, kateri učinek se doseže tudi v Ameriki s stem, da se z dinamitom raztresli in premeša posamezne plasti zemlje.

Površina pokrajic je bila tako preprežena z zakopi ter tako posejana z globokimi kraterji, da je bilo videti vsako obdelovanje, tudi s pomočjo mogočnih traktorjev nemogoče, dokler ni neki canadski častnik predlagal, naj se pri tem delu uporablja tanke. Ti tanki, na katere so pritrjene izvanredno močne brane, se lahko pomikajo sempatam po poljih, rušijo brezkončne verige bodeče žice, odstranjajo neeksplodirane izstrelke in druge ostanke ter polnijo kraterje dokler niso tla zopet primerna, da se jih izroči lastnikom za obdelovanje kot je bilo običajno pred vojno.

Tiskarna Glas Naroda

VSAKOVRSTNE TISKOVINE IZVRŠUJE PO NIZKIH CENAH.

• • •

DELO OKUSNO

• • •

IZVRŠUJE PREVODE V DRUGE JEZIKE.

• • •

UNIJSKO ORGANIZIRANA.

• • •

POSEBNOST SO:

DRUŠTVENA PRAVILA, OKROŽNICE — PAMFLETE, CENIKI I. T. D.

Slovenic Publishing Company

82 CORTLANDT STREET. NEW YORK, N. Y.

Zapadna Slovanska Zveza

USTANOVLJENA 5. JULIJA 1908 — INKORPORIRANA 27. OKTOBRA 1908

WESTERN SLAVONIC ASSOCIATION

Glavni sedež: Denver, Colorado.

GLAVNI ODBOR:

Predsednik: JOSEPH PRIJATEL, 5232 Wash. Street, Denver, Colorado.
Podpredsednik: ANTON VODIŠEK, 424 Park Street, Pueblo, Colorado.
I. tajnik: FRANK SKRABEC, R. F. D., Box 17, Stock Yard Station, Denver, Colorado.
II. tajnik obenem zapisnikar: J. CANJAR, 4422 Grant St., Denver, Colo.
Blagajnik: JOE VIDETICH, 4485 Logan Street, Denver, Colo.
Zaupnik: JOHN PREDOVIČ, 4837 Washington St., Denver, Colo.

NADZORNI ODBOR:

1. nadzornik: JOHN GERM, 316 Palm Street, Pueblo, Colorado.
2. nadzornik: FRANK HENIGSMAN, 1220 Berwind Ave., Pueblo, Colo.
3. nadzornik: MIHALJ KAPSCH, 508 N. Spruce, Colo. Springs.

POROTNI ODBOR:

1. porotnik: PETER MEDOŠ, Route 8, Box 166, Pittsburgh, Kansas.
2. porotnik: JOHN HOČEVAR, 514 West Chestnut St., Leadville, Colo.
3. porotnik: JOHN JAKŠA, Box 272, Louisvill, Colorado.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. R. S. BURKET, 4487 Washington St., Denver, Colo.

URADNO GLASILO:

GLAS NARODA, 82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Vse denarne nakaznice in vse uradne stvari se pošiljajo na gl. tajnika, pritožbe na predsednika gl. nadzornega odbora, prepirne zadeve pa na predsednika glavnega porotnega odbora.

Senor Montes, poslanik Bolivije v Franciji.

A. L. Barkman, šef divizije farmske službe delav. departmenta.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKI DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH.

SLOVENSKO-AMERIKANSKI

KOLEDAR

za leto 1918.

Razen koledarskega dela ima še sledečo vsebino:

Pesem.
Vazen zgodovinski dokument.
Popolen pregled svetovne vojne.
Praznik v Petelinji vasi.
Prag.
Problem Alzacije-Lotarinške.
Ukradeno pismo.
Red.
Veliki dobitek.
Razno o otrocih.
Doživljaj francoskega žurnalista.
Venizelos.
O postanku koledarja.
Nemški napadi s plinom.
Živali in aeroplani.
Ruska revolucija.
Program ruske socijalistične stranke.
Aforizmi.
Normalni potek ruske revolucije.
Rusija.
Nemški cilji in Rusija.
Padec rodbine Romanovcev.
Prednost brzojava.
Pesem jetnikov.
Kozaki in njih vojska.
Litvinski kmetje.
Nevidna poslanica.
Buchara.
Čudne pogrebne določbe.
Album.
Krščanska svatba pri Kafrih.
Večni koledar.
Petelinji boji.
Nekaj za gospodinje.
Šala.
Oglasi.

Koledar krasi nad trideset slik, izmed katerih jih je skoraj polovica s soške fronte.

Stane 35 centov.

Naroča se pri:

Slovenic Publishing Company

82 CORTLANDT STREET, NEW YORK CITY, N. Y.

SLOV. DELAVSKA 16 AVG. 1908 **PODPORNA ZVEZA**

Ustanovljena dne 16. avgusta 1908. — Inkorporirana 22. aprila 1909 v državi Penn.

Sedež: Conemaugh, Pa.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: IVAN PROSTOR, 1098 Norwood R'd., Cleveland, Ohio.
Podpredsednik: JOSIP ZORKO. R. F. D. 2, Box 113, West Newton, Pa.
Glavni tajnik: BLAŽ NOVAK, 20 Main Street Conemaugh, Pa.
1. Pom. tajnik: FRANK PAVLOVČIČ, 20 Main Street, Conemaugh, Pa.
2. Pom. tajnik: ANDREJ VIDRICH, 20 Main Street, Conemaugh, Pa.
Blagajnik: JOSIP ŽELE, 6502 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Pom. blagajnik: ANTON HOČEVAR, R. F. D. 2. Box 27. Bridgeport. Ohio.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik nadzor. odbora: JOSIP PETERNEL, Box 95, Willock, Pa.
1. nadzornik: NIKOLAJ POVŠE, 1 Grab St., Numrey Hill, N. S. Pittsburgh, Pa.
2. nadzornik: IVAN GROŠELJ, 885 E. 137th St., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik porot. odbora: MARTIN OBERŽAN, Box 72, East Mineral, Kans.
1. porotnik: FRANC TEROPČIČ, R. F. D. 3, Box 146, Fort Smith, Ark.
2. porotnik: JOSIP GOLOB, 1916 So. 14th St., Springfield, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSIP V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.

URADNO GLASILO:

"GLAS NARODA", 82 Cortlandt Street, New York City.

Cenjena društva, oziroma njih uradniki, so uljudno prošeni, pošiljati vse dopise naravnost na glavnega tajnika in nikogar drugega. Denar naj se pošlje edino potom Poštnih, Expresnih. ali Bančnih denarnih nakaznic, nikakor pa ne potom privatnih čekov. Nakaznice naj se naslovljajo: Blaž Novak, Conemaugh Deposit Bank, Conemaugh, Pa.. in tako naslovljene pošiljajo z mesečnim poročilom na naslov gl. tajnika.

V slučaju, da opazijo društveni tajniki pri poročilih glavnega tajnika kake pomanjkljivosti, naj to nemudoma naznanijo uradu glavnega tajnika, da se v prihodnje popravi.

Žrtev sodnije.

KRIMINALNI ROMAN.

PRIREDIL J. T.

9 (Nadaljevanje).

Advokat je označil obtoženca kot vzornega moža, ki ve, kaj je čast in poštenost. Največ, kar ima človek na svetu, je življenje. Ako pa to svoje življenje stavi na kocko za kak višji cilj, se mu ne more ničesar očitati, ampak ga mora vsakdo spoštovati in se mu čuditi.

Ljudje ne vedo ničesar natančnega o razmerju med Trinkallom in Mowbrayem. Slišali so le par groženj in to je tudi vse, kar so slišali. Videli niso ničesar.

Trinkalla so našli umorjenega. In ljudje so si mislili: umoril ga je oni, ki mu je grozil. — To je najbolj priprosta razlaga. — Če je utemeljena ali če ni, je seveda drugačno vprašanje.

Kako čudna, kako strašna je ta logika — In kljub temu je na tem nelogičnem temelju zgrajena vsa preiskava. Na tem temelju je zgrajena obtožnica in sodišče hoče, da bi ga na tem temelju tudi porotniki obsodili.

Toda vse to je zgrajeno na pesek in vse to se bo mahoma zrušilo. Prepričan sem, da se porotniki ne bodo veliko zmenili za pretnje, katere jeo btoženec izustil proti Trinkallu.

Oni se bodo prepričali, da človek, ki hoče komu drugemu storiti kaj žalega, molči in ne pove nikomur. Posebno pa tega ne pove, če namerava izvršiti umor.

Zatem je pričel napadati policijo.

Rekel je, da je bila skrajno površna, ker se ni lotila ne prav posebno težavnega dela, namreč, da bi razkrila lastnika oziroma lastnico zapestnice. Niti sodišče se ni pobrigalo za to, da bi poizvedelo, kdo je izgubil na onem prostoru zapestnico. Sama od sebe menda ni prišla tja.

Za njim je govoril državni pravdnik in dokazoval nasprotno. Ko je prenehal govoriti državni pravdnik lord Whitehouse, so se odpravili porotniki k posvetovanju.

Kazalec na uri se je čisto počasi premikal.

John Mowbray je sedel mirno ter ni pogledal niti na desno niti na levo. Njegova sestra je sklonila glavo ter pričela moliti. — In njene molitve so bile tako vroče, da bi morale omehčati kamen.

Prosila je Boga, da bi razsvetlil porotnike, da naj spoznajo njenega brata nedolžnim.

— Slabo, zelo slabo bi bilo — je zašepetal dr. Gazabee Chancellorju, — če bi se porotniki ne zedinili.

Kazalec na uri se je pomaknil že na enajst, pa je bilo še vedno vse mirno.

— Kdaj bodo prišli v dvorano porotniki in kako se bo glasil njihov pravorek? — To vprašanje je imel vsakdo v svojem srcu in na ustnicah.

Šele ko je udarilo na veliki zvon v katedrali dvanajstkrat, so prišli porotniki v dvorano.

Vsi so pogledali v njihove obraze kot da bi hoteli iz njih prebrati, kaj so sklenili. — Toda v poltemi, ki je vladala v dvorani, ni bilo to mogoče.

Služabnik je pozval sodnika, ki se je bil medtem že vrnil v svojo sobo.

Mučen molk je vladal v dvorani, ko je vprašal sodnijski pisar s tresočim glasom:

— Gospodje porotniki, ali ste se zedinili?

— Da — je pritrdil načelnik.

— Ali smatrate Johna Mowbraya krivim ali nedolžnim?

— On je kriv! — se je glasil odgovor.

Tedaj je bilo pa konec silne napetosti. — Vse je globoko zahroplo in med to hropenje se je mešalo stokanje žensk.

Ta nemir je pretrgal glas predsednika:

— John Mowbray, vi ste obtoženi, da ste 11. novembra namenoma umorili nekega Trinkalla. Vsled te obtožbe ste spoznani krivim. — Ali imate kak vzrok, katerega bi lahko navedli, da bi sodišče ne izreklo obsodbe?

Grobni mir je zavladal v dvorani

Slednjič je vstal John Mowbray ter izpregovoril z jasnim mirnim glasom:

— Da, lahko bi povedal, kje sem bil onega večera. — S tem, da bi povedal, bi ovrgel pravorek porotnikov, s tem bi izmil madež, ki so ga pritisnili na nedolžnega človeka. — Samo eno besedo bi zinil, pa bi se vse, kar ste zgradili proti meni, razblinilo v nič. Toda moja čast mi prepoveduje izpregovoriti to besedo. — Moja čast je v mojih lastnih rokah, in jaz jo bom čuval in branil, pa naj bo cena še tako visoka. — Moje ime in moja poštenost sta v rokah drugih ljudi. Jaz prepuščam svojo opravičbo Bogu in času. Sveț bo izvedel, če tudi ne tako kmalo, toda izvedel bo zagotovo, da je bil John Mowbray pošten.

Ko je obtoženec umolknil, so vsi zajokali. Besede, ki jih je izpregovoril, so napravile na vse silno velik učinek. Vsi poslušalci so bili prepričani, da je nedolžen.

Vstal je sodnik ter razglasil razsodbo.

John Mowbray je bil obsojen na smrt na vešalih.

John Mowbray je ponosno odšel pred jetniškimi pazniki v svojo celico.

Množica se je polagoma razgubila.

Deževati je prenehalo, na jasnem nebu so sevale zvezde.

Artur Chancellar je spremil h kočiji sestro obsojenca, njegov tovariš Dawson pa njeno teto.

— Nikar se ne žalostite — je rekel Dawson. — Mi bomo storili vse, kar je mogoče, samo da bomo dosegli revizijo obravnave. — Prepričani bodite, da bomo zavrgli krivično obsodbo.

Olga Mowbray ni nič odgovorila. — Z njenih bledih potez je odsevala še precejšnja mirnost, toda nikdo ni mogel popisati boja, ki ji je divjal v duši.

Razsodba jo je bila strahovito potrla.

Ona nikakor ni mogla razumeti, da je svet smatral njenega brata, njenega ljubljenega brata krivim. Silno je bila obupana, toda pokazati ni mogla tega in ni hotela.

Šele ko je ponudila Chancellorju roko in mu jo je narahlo stisnila, je advokat začutil, da je v tem stisku izražena vsa hvaležnost ter obenem tudi prošnja, da bi poskušal rešiti njenega brata.

Ko mu je podala roko, je Chancellorja nekaj streslo. To mu je bilo povelje, da ne sme obupati, ampak nadaljevati z delom ter veliko nalogo kolikor mogoče ugodno rešiti.

Ko se je voz z Olgo in njeno teto odpeljal, je stopil dr. Gazabee k Chancellorju.

Bil je tako jezen, da je kar pihal od jeze. Še nikoli ni ostal tako na cedilu kot ravno sedaj. — To je bilo velikansko razočaranje za največjega kriminalista tedanjega časa.

— Kaj ne, da boste vložili priziv? — je vprašal Chancellorja. — Le vložite ga, jaz vem, da boste imeli dosti uspeha. — Tako ne gre, tako ne gre! Kaj takega nisem še nikoli doživel!

— Ne bojte se, mi bomo storili vse, kar bomo mogli — mu je zatrdil Dawson.

— Samo ena stvar je potrebna.

— Katera? — je vprašal Chancellor.

— Mowbrayu morate razvezati jezik.

Po teh besedah se je dr. Gazabee priklonil ter odšel.

(Dalje prihodnjič.)

Krvosesi Rumunske.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 13, 1918 as required by the Act of October 6, 1917.

Amsterdam, Nizozemsko, 8. marca. — Hamburger Fremdenblatt, katerega en izvod je prišel tu-sem, pravi, da so Nemci dobili pravico uporabljati rumunske petrolejske vrelce in zaradi tega upajo, da bodo v tem oziru postali neodvisni od Združenih držav.

Wiener Fremdenblatt pa pravi, da se je ukrajinska vlada zavezala, da bo sredi marca izročila centralnim državam 30 tisoč vagonov žita, 1200 vagonov sladkorja, 2000 vagonov zmrznjenega mesa in 1000 vagonov suhega sadja.

Nemški meč.

True translation filed with the post master at New York, N. Y. on March 13, 1918, as required by the Act of October 6, 1917.

Amsterdam, Nizozemsko, 8. marca. — Na čestitko ravnatelja nemške parobrodne družbe Lloyd Falipa Heineken je cesar Viljem brzojavil sledeči odgovor:

"Nemški meč je naša najboljša obramba. Z božjo pomočjo nam bo prinesel mir tudi na zapadu, mir, ki ga nemški narod po mnogih nesrečah in mnogih težavah potrebuje za srečno bodočnost."

Cesar izjavlja svojo veliko zadovoljnost v daljšem poročilu podpredsedniku državnega zbora, rekoč:

"Popolna zmaga me navdaja s hvaležnostjo, kajti zdaj nam je zopet dovoljeno preživeti oni veliki trenutek, v katerem moremo spoštljivo občudovati božjo roko v zgodovini. Vse, kar se je dogodilo, je prišlo od božje volje.

Junaška dela naših čet, uspehi naših velikih generalov in čudovite pridobitve doma imajo kore nine v moralni sili in v kategorični zahtevi, ki je bila vcepljena našemu narodu v hudi šoli.

Ti člani nas bodo tudi ponesli skozi odločilno in končno bitko do zmage.

Ne dvomim, da bo iz viharjev in žrtve izšel bogat, močan in srečen narod."

ŽENITNA PONUDBA.

Rad bi se seznanil s Slovenko v starosti od 25 do 35 let, najsibo samica ali vdova. Na premoženje se ne oziram. Jaz sem star 34 let. Če katera za resno misli, prosim, naj mi piše ter priloži sliko, katero ji na zahtevo vrnem.

Alois Bizjak,
Box 122, Ralphton, Pa.
(13-15—3)

Iščem svoja dva strica JOHNA VIČIČ in FRANKA TREBEC. Doma sta iz vasi Soze pri Ilirski Bistrici na Notranjskem. Prosim cenjene rojake, če kdo ve a znju naslov, da mi naznani, ali naj se pa sama javita. — Anton Dovgan, R. F. D. No. 6, Dreynol Brick, Canton, Ohio.
(13-15—3)

CENIK KNJIG

katere ima v zalogi

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

POUČNE KNJIGE:

Ahnov nemško-angl. tolmač vezan	—.50
Hitri računar (nemško-angl.) vezan	—.50
Poljedelstvo	—.50
Sadjereja v pogovorih	—.25
Schimpffov nemško-slov. slovar	$1.25

ZABAVNE IN RAZNE DRUGE KNJIGE:

Hipnotizem	—.35
Doli z orožjem	—.50
Dve zalogri: "Čarljeva ženitev" in "Trije ženini"	—.25
Mesija 2 zvezka	—.60
Pod Ilobom Sl. Večernice	—.30
Postrežba bolnikom	—.50
Socijalna demokracija	—.10
Trtna uš in trtoreja	—.50
Umna živinoreja	—.50
Veliki slovensko-angleški tolmač	$2.00
Trojka	—.50
Vojna na Balkanu 13 zvez.	—1.80
Zgodovina c. kr. pešpolka št. 17 s slikami	—.50
Življenje na avstrijskem dvoru ali smrt cesarjeviča Rudolfa	—.75

RAZGLEDNICE:

Newyorške, božične, velikonočne in novoletne komad po	—.03
ducat	—.25
Album mesta New York s krasnimi slikami	—.25

ZEMLJEVIDI:

Avstro-Italijanska vojna mapa	—.25
Avstro-ogrski. veliki vezan	—.50
Celi svet mali	—.10
Celi svet veliki	—.25
Evrope vezan	—.50
Vojna stenska mapa	$3.00
Vojni atlas	—.25
Zemljevidi: Ala., Ariz., Colo., Cal. itd. po	—.25
Združenih držav mali	—.10
Združenih držav veliki	—.25
Združenih držav stenska mapa, na drugi strani pa celi svet	$3.00

Poleg tu navedenih knjig imamo pa še nekaj raznovrstnih listov po en al idva zvezka.

Opomba: Naročilom je priložiti denarno vrednost, [illegible] poštni nakaznici ali poštnih znamkah. Poštnina je pri vseh [illegible]

†

NAZNANILO IN ZAHVALA.

Tužnim srcem naznanjam sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest, da je dne 4. marca 1918 po kratki bolezni umrla moja žena, oziroma mati

JOHANA GOLOB, roj. PERKO

v starosti 35 let. Zapušča 5 nedoraslih otrok, starejši 13 let in najmlajši 3 mesece.

Pokojnica je bila skrbna in dobra mati, kakoršne je nemogoče kdaj nadomestiti. K zadnjemu počitku smo jo spremili v četrtek dne 7. marca na St. Mary pokopališče. Lahka naj ji bo tuja zemljica.

Najiskrenejše se imam zahvaliti vsem onim, kateri so mi v mojih najtužnejših in žalostnih urah priskočili na pomoč. V prvi vrsti se imam zahvaliti mojemu svaku John Vidicu in njegovi ženi ozir. moji sestri za njih ogromno pomoč. Enako se zahvaljujem deputaciji ženskega društva Marije Čistega Spočetja, katere so jo nosile in spremile do hladnega groba. Srčna zahvala mojim sosedom Franku in Ivani Sašek in Jerneju Triller ter sploh vsem, kateri so pokojnico še v bolezni obiskali in tudi ob njeni krsti pozno v noči bedeli. Srčna zahvala darovalcem krasnih vencev, katere so položili v zadnji pozdrav, kot rodbina John Vidic, rodbina John Kočič, g. Nik. Jakovšič, ter vsem onim, kateri so prispevali za prekrasni venec od Iroquois Iron Company rodb. Frank Hodnik.

Še enkrat se vsem skupaj najsrčnejše zahvaljujem ter jih bom ohranil v blagem spominu.

Žalujoči ostali:
John Golob, soprog.
John, Frank, Joseph in Anton, sinovi.
Mary, hčerka.
South Chicago, Ill., 9731 Av. M.

NAZNANILO.

Tem potom naznanjam vsem članom in članicam bivšega SPD. sv. Barbare št. 54 ter članom dr. Gorjanski Hrib štev. 91 SDPZ. v Greensburgu, Pa., da se vdeleže izvanredne seje, ki se bo vršila v soboto večer dne 16. marca v dvorani Mrs. Mihevc na Haydenville. Začetek točno ob 6. uri zvečer.

Razpravljajo se bo glede domače blagajne omenjenih postaj, ki sta se združili dne 3. marca, ter o več ob združenju nerešenih predlogih. Pridite vsi!

Frank Novak, tajnik.
(13-14—3)

Cena vojno-varčevalnih znamk za mesec marc in april.

MARC:

Ena znamka $4.14, poln certifikat z dvajsetimi znamkami $82.80

APRIL:

Ena znamka $4.15, poln certifikat z dvajsetimi znamkami $83.00

Vsak jih lahko kupi kolikor mu drago, nikakor pa ne več kakor dvesto znamk.

Čitajte pazljivo v tem listu oglas "Vojno-varčevalne znamke in Slovenci"

Poleg denarja ki ga nam pošljete za vojno-varčevalne znamke, priložite 16 centov za poštnino registriranega pisma, v katerem Vam jih bomo poslali

TVRDKA FRANK SAKSER,
82 Cortlandt Street, New York, N. Y

Veliki vojni atlas

vojskujočih se evropskih držav in pa kolonijskih posestev vseh velesil.

Obsega 11 raznih zemljevidov

CENA SAMO 25 CENTOV.

STENSKO MAPO CELE EVROPE $3.00.

VELIKO STENSKO MAPO, NA ENI STRANI ZEDINJENE DRŽAVE IN NA DRUGI PA CELI SVET, CENA $3.00.

ZEMLJEVID PRIMORSKE, KRANJSKE IN DALMACIJE Z MEJO AVSTRO-OGRSKE Z ITALIJO. — CENA JE 25 CENTOV.

Naročila in denar pošljite na:

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Rada bi izvedela za naslov ANE PIRNAT, podomače Ruterčkova iz Zaverha pri Borovnici. Pred 14. leti sva skupaj dospeli v Cleveland, Ohio. Izvedela sem, dase nahaja nekje v okolici Pittsburgha, Pa., ali pa v West Virginiji. Prosim, če kdo ve za njen naslov, da mi blagovoli naznaniti, ali naj se pa sama javi svoji prijateljici: Mrs. Magdalena Anžlovar, 6111 St. Clair Avenue, Cleveland, Ohio.

Rad bi izvedel za naslov sobrata MIHAELA WEIDER. Pred enim letom se je nahajal na Davisu in Westmoreland County. Prosim ga, da mi pošlje certifikat društva sv. Barbare, ker sedaj dobi novega. Kdor mi naznani njegov naslov, mu bom hvaležen, ali naj se pa sam javi. — Martin Koroschetz, Box 255, Ralphton, Somerset Co. Pa.
(13-15—3)

HARMONIKE

bodisi kakršnekoli vrste izdelujem in popravljam po najnižjih cenah, a delo trpežno in zanesljivo. V popravo zanesljivo vsakdo pošlje, ker sem že nad 18 let tukaj v tem poslu in sedaj v svojem lastnem domu. V popravo vzamem kranjske kakor vse druge harmonike. Stare kupim ali sprejmem v zameno.

JOHN WENZEL,
1017 East 62nd St., Cleveland, Ohio

Za vsebino oglasov ni odgovorno ne upravništvo ne uredništvo.

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK
638 Penn Ave., Pittsburgh, Pa

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specijalist v Pittsburghu ki ima 28-letno prakso v zdravljenju vseh moških bolezni.

Zastrupljenje krvi zdravi s glasovitim 606, ki ga je izumel dr. prof Ehrlich. Če imate mozolje ali mehurčke po telesu, v grlu, izpadanje las bolečine v kosteh, pridite in izčistil vam bom kri. Ne čakajte, ker ta bolezen se naleze.

Vse moške bolezni zdravim po okrajšani metodi. Kakor hitro opazite, da vam prenehuje zdravje, ne čakajte, temveč pridite in jaz vam ga bom vrnil.

Hydrocele ali vodno kilo ozdravim v 30 urah in sicer brez operacije.

Bolezni mehurja, ki povzročijo bolečine v križu in hrbtu in včasih tudi pri puščanju vode, ozdravim s gotovostjo.

Revmatizem, trganje, bolečine, otekline, srbečico, škrofle in druge kožne bolezni, ki nastanejo vsled nečiste krvi ozdravim v kratkem času in ni potrebno ležati.

Uradne ure: vsakdan od 9. ure zjutraj do 5. zvečer; v petkih od 9. zjutraj do 5. popoldne; ob nedeljah od 9 zjutraj do 2 popoldne

Po pošti ne delam. — Pridite osebno. — Ne pozabite ime in številko! Zdravim samo moške osebe.

MOŠKI.

Ako trpite na slabih živcih, oslabelosti, izgubljenju živahnosti in energije, želodčnih in ledičnih boleznih, splošni slabosti, potenju ponoči ali kaj drugem. Potem naša najnovejša iznajdba JUVITO TABLETE, narejene iz najboljših, čistih zdravilnih bilk ki rastejo ve vseh krajih sveta, dale vam bodo hitro in gotovo pomoč. Pošljite 1 dolar za eno ali 5 dolarjev za šest škatelj. Ako želite zavarovano potom pošljite 10 centov več.

Naslov:

JUVITO LABORATORY,
South Hill Branch 5, Pittsburgh, Pa.

Opomba. Radi vam pošljemo na zahtevo vzorec in navodilno knjižico.

NAZNANILO.

Tem potom naznanjam vsem oddaljenim članom društva Ilirija štev. 24 SDPZ, v Iselinu, Pa., in članom bivšega društva sv. Barbare post. št. 87 v Iselinu, Pa., da smo se dne 3. marca združili ter imeli skupno sejo in volitev uradnikov.

Ker sem izvoljen za tajnika, prosim vse oddaljene člane, da se v vseh društvenih zadevah pismenim potom obrnejo name; tudi jih opozorim, da pravočasno pošiljajo mesečna plačila ter naj vsak sam pogleda, do kdaj ima plačano in do kdaj mu je veljaven potni list.

Z bratskim pozdravom
John Šuštar, tajnik,
Box 52. Iselin, Pa.

Rojaki naročajte se na "Glas Naroda", največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

Iščem svojega brata VLADIMIRJA, strica NIKOLA in DŽUROTA ter dobrega prijatelja ANTONA MEDVEDA iz Slunja. Doma sem iz Plaškoga. Sedaj se nahajam v italjanskem ujetništvu. Prosim cenjene brate Slovence, ako je kateremu od gori imenovanih kaj znano, da mi blagovoli naznaniti, ali pa jih opozoriti na ta oglas, da mi čim prej pišejo. Saj si lahko sami predstavite, da človeku, ki se nahaja v ujetništvu, je vsaka beseda od svojca zelo draga; drugo tolažbe itak nimamo. Naslov: Stevo Šumonja, priogioniero di guerra, Caserma Umberto I., Sulmona, Italia.
(12-14—3)

Rad bi izvedel za naslov svoje sestre CECILIJE CIPOTOVE iz Melinec na ogrskem Slovenskem. Nahajala se je v Betblehemu, Pa., že 14 let in delala v tovarni za smodke (cigare). Jaz se nahajam že dolgo časa v ruskem ujetništvu. Prosim cenjene rojake, če kdo ve za nje naslov, da mi blagovoli sporočiti, ali pa naj jo opozori na ta oglas, najrajše pa bi bil, ako sama bere, da se mi takoj oglasi. Moj naslov je: Vojennopljennyj avstrijskoj armii Ivan Herman No. 6645, Petropavlovsk, Okma oblast, Sibirija, Russia.
(12-14—3)

Kje sta moj brat JOSIP KRALJ in sestra MARIJA GUNDE? Doma sta iz Plemberga pri Novem mestu na Dolenjskem. Brat je bival nekje v Arizoni, sestra pa v Charlestonu, W. Va. Prosim, če kdo ve za naslov, da ga mi naznani, ali naj se pa sama javita. — Frank Kralj, 516 Clinton St., Milwaukee, Wis.
(11-13—3)

Kje je moja sestra MARIJA SKUBIC, podomače Šuštarjeva? Doma je iz Lasca št. 2, fara Draga pri Kočevju na Dolenjskem. Če kdo izmed rojakov ve za njen naslov, prosim, da ga mi naznani, če pa sama čita, naj se oglasi svojemu bratu: Ludvik Janeš, Box 493, Norwich, Pa.
(11-13—3)

Dr. LORENZ.

Jaz sem edini slovensko govoreči špecialist moških bolezni v Pittsburghu, Pa.

Uradne ure: dnevno od 9. dopoldne do 8. ure zvečer. V petkih od 9. dopoldne do 2. popol. V nedeljo od 10 dop. do 2. popol.

DR. LORENZ,
Specialist moških bolezni,
644 Penn Ave. II. nadst. na ulico,
Pittsburgh, Pa.